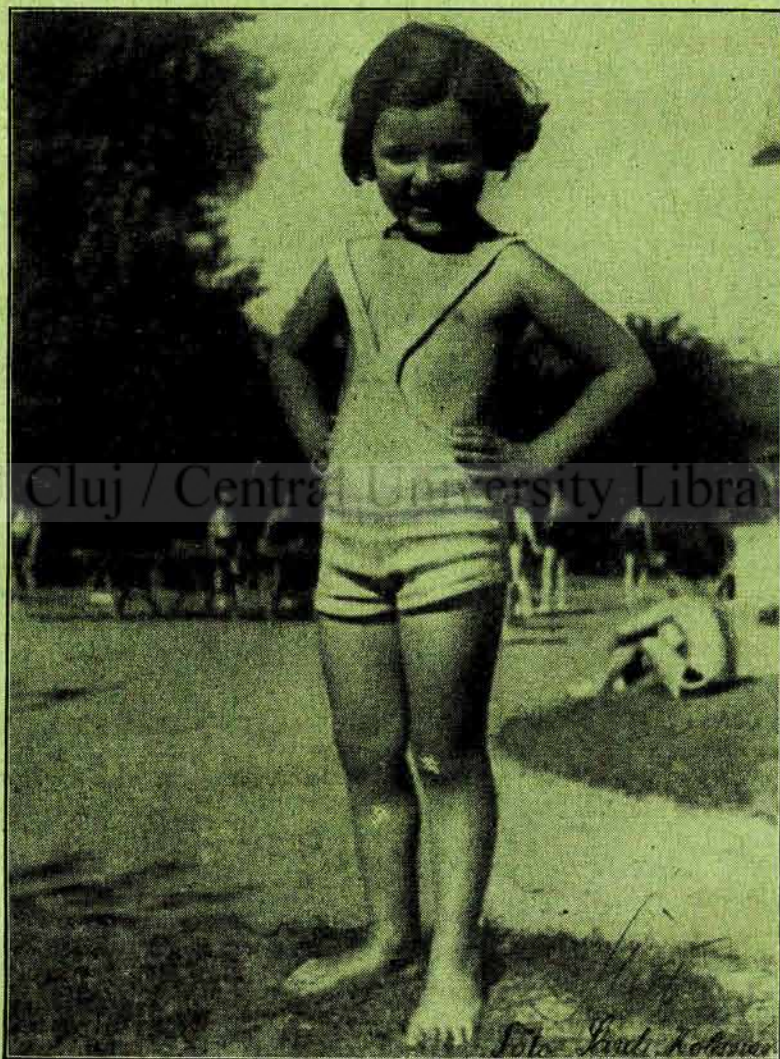

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKCLAP

A nyár örömei.

A felvétel készítette Sárdi fényképész műterme Kolozsvár.

Mily szép a nyár... Mennyi örömet ad erdő, határ, vizek partja. Kis cimboráink nemcsak a vízfürdő, de a napfürdő örömeiből erősítő, gyógyító hatásából is kiveszik a részüket, mint a fenti kép is mutatja.

V. ÉVFOLYA
23—24. számok.

1937. AUGUSZTUS
10 és 20.

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87.

Bandi a nagyvásáron.

A kis Bandi három lejjel
Elment a vásárra.
Ennyi pénze még sohasem volt,
Büszke is volt rája.

Irtá: **Dezső bácsi.**

S bár az idő későre jár,
Alig veszi észre,
Hogy a csábos nagyvásárnak
Közeleg a vége.

Egyért vesz ő bugylibicskát
Szép, piros fanyéllal.
Egyért pedig kalapjára
Csokrot gyöngyszegéllyel.

Két lyukas pénz ötven banis
S még két lejes éppen
Jelentősen, sokatmondón
Csörgött a zsebében.

Mindenütt már csomagolnak
Bontják a sok sátrat,
Bandika is elköltötte
Lejét, mind a hármát.

Egyért vesz még fényes láncot,
Hadd lógjon a bicska!
Hogy fog érte irigykedni
Szomszédból a Pista.

És a vásár, a nagyvásár...
Áru ezerféle...
A szájatató Bandikának
Ez is, az is „kéne!”

Hazamenet búsan kullog...
Pista utját állja:
— Hol a bicska? S hol a kalap
Gyöngyös bokrétája?

El is mondta több társának
Vigan, dicsekedve,
Hogy belőle nagy legény lesz,
Ha ezt mind megvette.

Végigjár ő minden helyet,
Nincsen neki nyugta.
A pecsenye sütésénél
Rögtön lenne kukta.

Bandi így szól mélabusan:
— Csak tésztát vehettem!
Mézes tésztát három lejre!
De azt is megettém! —

TOBORZÓ.

Legutóbb az alanti kis cimborák toboroztak: Turdean Klárka Kolozsvár toborozta: Asztalos Erzsikét, András Sanyikát és Cionca Vioricát és Nelut.

Hercz Ella Szatmár, toborota: Klein Ágít.

Weiss Juci Kolozsvár, Mózes Magdát.

Nagy Dezső, II. g. o. t. Brassó. Szilas Jánost, Boór Gyurit és Balogh Jenőt.

Florentihál Lia Kolozsvár, Lajtai Évát.

Nagy Dezső, II. g. o. t., Szabó Vilit Brassó.

Tanító néninek.

Mikor a hideg szél fúj,
Szállong a sok levél,
Az iskolás gyermek,
Jóságáról beszél.

Otthonra talál itt
Mind az iskolába,
Jó szíve világít
Az őszi homályban.

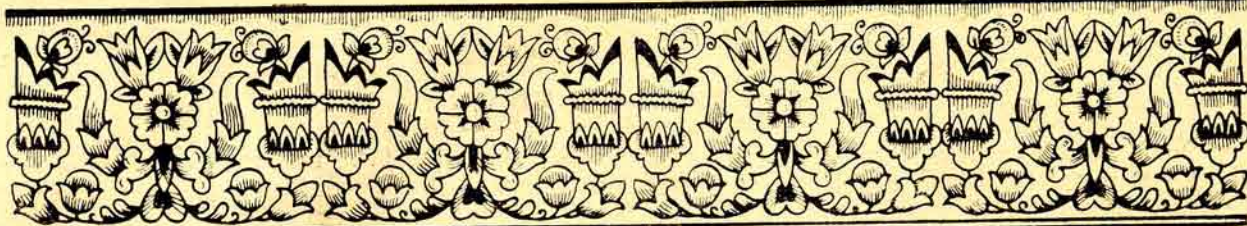
Nem csak tudományal
Tölti a fejüket,
Szeretettel törli
Keserű könnyüket.

Áldja meg az Isten
Szerető jó lelkét,
Járja nagy vidáman
Élete ösvényét.

Báránka és a gyermek.

Hol voltál, Báránkám?
Az erdőben, pajtáskám.
Mit ettél, báránkám?
Zöld füvecskét, pajtáskám.
Mit ittál, báránkám?
Hideg vizet, pajtáskám.
Mért sirtál, báránkám?
Mert megverték, pajtáskám.
Ki vert meg, báránkám?
Juhász bácsi, pajtáskám.
Fájt nagyon, báránkám?
Jaj, fájt bizony, pajtáskám.
Hogy sirtál, báránkám?
Me-e, be-e, pajtáskám.

Pósa bácsi

Emlékezés Benedek Elekről.

A nagy mesemondó immár nyolcadik éve pihen a kisbaconi temetőben. Szép, márványtáblás, virágos sirja fölött édes zümmögéssel röpködnek át a méhecskék, olykor-olykor azokon a virágokon is megpihennek, amelyek az ő poraiból nőttek. Vajjon unokái, sok-sok olvasója a régi Cimborának visszaemlékeznek e még az ő áldott munkájára, mely hasonlatos volt a méhecske munkájához? Ahogy a méhecske gyűjti a virágport, a mézet, úgy gyűjtötte ő is a lélek drága mézét a lelkek virágoskertjéből.

Sok-sok ezer gyermeknek volt nehezen várt drága postája, a Cimborá, Elek nagyapó ujságja. Ezek a gyermekek ma már felnőtt, nagy emberek. És hogy nem volt hiábavaló az ő magvetése, látom olyankor, amikor az új cimborák toborzása közben összetalálkozom egy-egy régi cimborával. Megfényesedett szemmel, boldog visszaemlékezéssel vallja be, hogy mennyi örömet szerzett neki az a kis ujság.

Munkatársaink között is vannak számosan olyanok, akik neki olvasói, később munkatársai lettek s ma erősségei a régi Cimborá nyomán életre kelt Uj Cimborának.

Legyetek méltók, kis cimborák, Elek nagyapó emlékéhez. Kövessétek az ő nyomdokait a szülőföld szeretetében — az egymás iránti szeretetben és megbecsülésben. Olvassátok el műveit, vagy csak a kisbaconi verseket, amelyeknek mindenike egy-egy drága gynögyszem, melyek elszakíthatatlan kötelékkel fűzték őt szülőföldjéhez, ahhoz a kis faluhoz, ahol iskolába járt, ahol a szülők, nagyszülők, az ősök esontjai porladoznak — s ahol porladozik most ő is. Milyen szépen írja meg a szántóvető ember életét, — kezdve az első tavaszi napsugár felragyogásától, a nyár érlelő forróságán és a meláburá hajló, sárguló ősön át a mozdulatlan fehérségbe dermedt télig. Milyen szép verse az amelyikben így szól a fiához: „Becsüld meg a szépet“ — mert ő látta annak küzdelmes életét és ismerte a jelentőségét a kérgeskezű, egyszerű emberek munkájának.

Sok-sok verset, mesét irt, hogy a gyer-

mekek a mesében, a verseken keresztül szeressék meg a betűt, szeressék meg a könyvet. Mert tudta, hogy a népek, nemzetek nagy harcában a tudásnak nagy szerepe van s a jó könyvek a tudást, az ismereteket gyarapítják. Egyik legszebb verse éppen az, amelyet a könyvről irt: „A legjobb barát“ címen.

A kisbaconi temetőben csöndesen susognak a fák levelei. Ők még emlékeznek a mesemondó nagyapóra, aki el-eljárt alattuk, ha friss virágot vitt az elhalt kedvesek sirjára s aki minden gyermeket unokájának tartott és mindegyikre egyforma szeretettel gondolt.

Kis cimborák: Ilyenkor Elek nagyapó halálának az évfordulóján szálljunk el gondolatban mi is a kisbaconi temetőbe és lelkünk virágoskertjéből gyűjtött hálás visszaemlékezés virágait rakjuk le az ő sirjára, hogy legyen az álma boldogabb.

Tegyük a virágszálak közé Bodnár Irma munkatársunk versének szép idézetét is, amelyet Elek nagyapóról irt:

*A régi törzsön kizöldült egy ág,
S alája gyűltek az új cimborák.
Kedves kis arcuk lelkesen ragyog,
És lesve lesik mit suttog a lomb?*

*Ha köztünk lennél, te védnéd a fát,
Hogy gyorapodjon s zöldeljen az ág,
De elvitt téged a halálhajó —
Szeretett, drága Elek nagyapó!*

L. M.

A legjobb barát.

Irtá: **Benedek Elek.**

*Ha elhagyna minden barátod,
Amitől Isten őrizzen téged,
A jó könyv, drágám, majd meglátod,
Megvigasztalja szivecskédet.*

*Legjobb barát ő, hidd el nekem,
Sohsem beszél rosszat felőled,
Egyetlen a föld kerekésége,
Ki ad és nem kér semmit tőled.*

Az ikrek.

Írta: **Benedek Elek.**

Nem tudom, kinek higgyek, mert az egyik azt mondja, hogy Székelykő várát az óriások építették, a másik meg azt, hogy Thoroczkai Vendel vajda ő kigyelme ennek-előtte hatszáz esztendővel. Akkor, mikor jöttek a tatárok. Már akárki építette, a tatárjáráskor Thoroczkai Vendel uramé volt a vár, mely magas hegy tetejéről büszkén nézett le Torockó-Szentgyörgyre.

Hát csakugyan jöttek a tatárok: égő faluk jelentették, hogy itt vannak. A megriadott nép azt sem tudta, merre meneküljön: várakba-e, erdőkbe-e? Többen szaladtak erdők sűrűjébe, mint a várakba. Mire a tatár-csorda Székelykővára alá ért, Thoroczkai uram mellett csak néhány hűséges cseléd maradt, na, meg a két leánya: Klárika s Katica. Ikrek voltak a leányok, olyan hasonlatosak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz. S szép mind a kettő, mint a ragyogó csillag.

Ugy látszik, megneszelte ezt a tatárok vezére, mert megszállotta a várat s el sem mozdult onnét. Várta szép csöndesen, míg Thoroczkai uram kinyitja a kaput. Azt mondja akkor majd Thoroczkai uramnak: mehet kigyelmed, amerre tetszik, hanem a leányát én viszem el.

Hiszen ezt így elég szépen elgondolta a tatár vezér, s még csak egy hétig kellett volna várnia: elfogy az eleség a várban s Thoroczkai uram bizonytal, semhogy éhen halni lássa két szép leányát, feladja a várat. Hanem egy sötét, csillagtalan éjszakán rajta ütött a nép (az éhség kergette ki az erdőből) s reggelre még hirmondó sem maradt a tatárseregéből. Két fiatal székely legény vezette a népet, bátorították: csak előre, utánam! Üsd a fejét, ott nem sántul meg! Ütötték bizony azok a tatárnak fejét is, lábát is.

Reggel, mikor kinézett Thoroczkai uram a vár ablakán, hire-nyoma sem volt a tatárnak. Bezzeg hogy mindjárt kinyitotta a vár kapuját s leüzent a népnek: jöjjenek fel mind, van még egy kevés maradék ételből, italból, egyenek, igyanak a győzelem öröme. A két vezért meg külön is meg akarta ajándékozni. Mondta nekik:

— Menjetez, nézzetez szét a váramban. Válasszatok magatoknak valamit, ami szemeteknek, szíveteknek legjobban tetszik, — nektek adom.

A legények bejárták a várnak minden zegét-zugát, s valahol meglátták az egyik leányt. Egyszeribe félbehagyták a keresgé-

lést, nagy sietve mentek föl Thoroczkai uramhoz.

Mondta az egyik:

— Mindent jól megnéztem, Thoroczkai uram. Nekem a leánya tetszik legjobban.

— Nekem is! — mondta a másik lelkesen.

— Jó, jó, mosolygott Thoroczkai uram; — csakhogymelyik? Mert két leányom van ám!

Egyszeribe kiszólt a szomszéd szobába: Klárika, Katica, jertek be.

Abban a pillanatban beperdült Klárika.

— Mit parancsol, apámuram?

— Hát Katica hol van?

— Virágot gyomlál a kertjében.

— Hadd gyomlálja, — mondta az egyik vitéz, — én ezt a leányt választottam.

— Hadd gyomlálja, — mondta a másik is, — én is ezt választottam.

Bizony, ha mind a ketten egyet választottak, kard tegyen igazságot! Nem kellett ezt mondani, egyszerre rántották ki a kardjukat, a szemök összevillant: kettő közül az egyik itt marad!

De abban a pillanatban, hogy a kardjuk összezsattant, beszaladt a szobába Katica is. S halljatok csudát, ki is esett mind a két vitéz kezéből a kard, pedig ugyancsak erősen megmarkolták volt.

— Ne te né! — ámult-bámult a két székely vitéz, — hiszen ezt választottam!

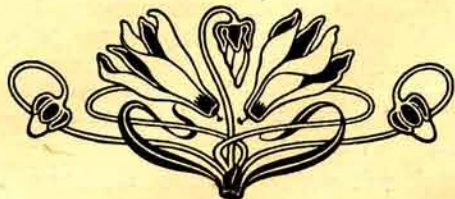
Egyszerre mondták ezt: hiszen ezt választottam!

No, az öreg Thoroczkai békességet csinált köztük. Az egyik vitéz mellé állította Klárikát, a másik mellé Katicát. Klárika ujjára huzott aranykarikát, Katicáéra pedig ezüstöt.

— Ez a te jegyessed, — mondta az egyik vitéznek, ez meg a tied, mondta a másiknak. Jegyezzétek meg jól.

Szent lett a békesség. Még azon melegében megtartották a lakodalmat s mindkét vitéz vitte a párját a maga fészkébe.

Igy volt, vége volt, mese volt — meglehet, hogy igaz volt...

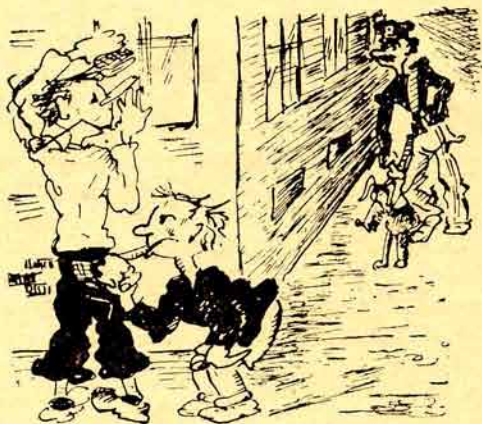

Deák Bódi, Pipa Laci kalandjai.

Képeket rajzolta: Komáromi Attila. — Szövegét írta: Nagy Géza.

*Tilibógyi rendőr bácsi az utcában
Csendesen jön, néha motyog egymagában.
Csipdemeg kutya a pórázát nem állhatja,
Rendőr morog: Mit érez a dög állatja?*

*Füfel és néz jobbra, balra — és legottan,
Tilibógyi figyelni kezd izgatottan.
— Hó, megálljunk! — vészesen a hangja csattan.
— Mit csináltok? — s fényszórója, im, felkattan.*

Sárika arany ruhája.

Írta: **Dr. Bleicherné Rafael Anna.**

Kis libapásztor volt Sárika, özvegy édesanyjának egyetlen öröme és büszkesége. Dehogy is volt neki aranyruhája, sőt még karton sem volt több, mint kettő. Egy ünneplő, meg egy mindennapi. Cipője csak egy pár volt, azt csak templombamenéskor vette fel. Minek is kellene a réten a libaőrzéshez cipő, hisz ott olyan bársonyos a fű, hogy bizony jobban érzi magát a lábacska szabadon, mint bezárva a levegőtlen cipőben. Vidáman őrizte a kis Sárika a libákat az erdőszélen, mindig odaterelgette őket, ahol jobb izü a fű és ha jóllaktak, fürdeni vitte a patakba. Hűségesen teljesítette a kötelességét, kis fizetését pedig mindig az édesanyjának adta. Neki nem kellett a pénz. Mit is csinált volna vele, cukrot vegyen vagy játékot? Nem kellett az Sárikának. Volt neki olyan kincse, ami többet ért a játéknál és amivel nemcsak ő szórakozott, hanem szórakoztatta az erdő, mező madarait, a határban dolgozó munkásokat, sőt még az erdőben élő remetét is.

A hangja volt ez a nagy kincs. Olyan gyönyörűen tudott énekelni, hogy a madarak áhitattal hallgatták és igyekeztek tanulni tőle. Az arató emberek gyorsabban és nagyobb örömmel dolgoztak és a szent remete abba hagyta az imádságot, előjött az erdő magányából és hallgatta a kislány énekét.

A napok vidáman teltek, Sárikát mindenki ismerte és szerette. A szent remete megáldotta és ő napról-napra szebben énekelt.

De ugylátszik mindenkinek, még a legártatlabb kislányoknak is kell, hogy legyen ellensége, irigye. Mert bizony Sárikának is volt. Szegény kis libapásztor és mégis volt irigye, még pedig a falu

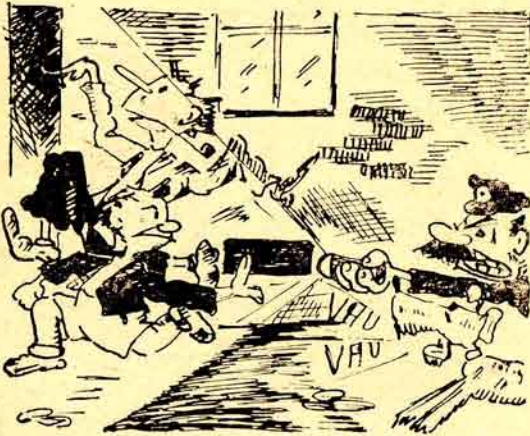
leggazdagabb asszonya, Julia néni. A hangját irigyelte tőle.

Julia néninek is volt egy kislánya. Szép is volt, szépen is öltöztette az édesanyja, a hajában mindennap másszínű szalag volt befonyva, de énekelni nem tudott. Olyan volt a gazdag kislány szép ruhácskáiban, mint a páva. Cifra, fényes, ragyogó, néztek is utána az emberek, de amikor énekelni kezdett, mindenki menekült és fogta a fülét. Ez pedig szörnyen bosszantotta Julia nénit. Hogyne bosszankodott volna, amikor ő mindent meg tudott vásárolni a lányának, de hangot nem vehetett bármennyi pénze is volt.

— Hej, ha én varázsló volnék, féreggé varázsolnám a libapásztor Sárikát és odaadnám a tyukjaimnak, hadd egyék meg — így gondolkozott Julia néni magában. Gondolkozott ő így is, meg úgy is és ette az irigység, de nem tudott tenni semmit sem Sárika ellen.

Egyszer egy csomó napszámossal a földjén dolgoztatott Julia néni. Sárika nem messze onnan a libáit őrizte és énekelt. A napszámások szeretettel hallgatták és dicsérgették. Julia néni dult-fult mérgében. Egyszer csak nagy robbanásfélét hallottak, mindenki felnézett, Sárika is elhallgatott és látták, hogy kint az országuton egy autó állott meg. Kipukkadt a gummija, nem birt tovább menni.

Julia néni, aki szörnyen kíváncsi természetű volt, gyorsan odament megnézni, hogy mi történt, kik és mik az autó utasai. Szóba elegyedett a sofőrrel, meg egy komornafélével, azoktól megtudta, hogy a csukott autóban egy beteg gróf kisasszony utazik a bátyjával.

*Mint a villám, úgy tűnek el mindaketten —
Igy nem érte Tilibógyi őket tetten .
Pipa Laci szélvészmodra szedi lábát,
Diák Bódi éppugy félti az írháját.*

*Azi a fűzfán! ... — káromkodik Tilibógyi,
Most tudja csak, hogy mit csinált Deák Bódi,
A tettesek után száguld, mint az orkán,
Vad üvöltés száll ki Csipdmeg kutya torkán.*

— Szegény-szegény kisasszonyka! Aztán mi baja van? — érdeklődött Julia néni.

— Hát bizony elég nagy baja van — felelte a komorna. — Nem tud nevetni szegény. Akármit is próbálnak vele, nem bírják megnevetetni. Voltak már vele híres orvostudósoknál, felkerestek mindenféle javasasszonyt, hoztak mulatságos embereket, bohócokat, de a grófkisasszony még csak nem is mosolyog. Hej pedig, hogy megjutalmazták azt, aki meggyógyítja a beteg konteszt.

Julia néni gondolkozott, csóváltgatta a fejét, aztán hirtelen megszólalt:

— Van itt a faluban egy kis pásztorleányka, annak az a tulajdonsága van, hogy meggyógyít bármilyen beteget. — A komorna örömmel hallgatta Julia néni beszédét és beszélt az autóbá a grófurfinak. Rögtön kijött a fiatal gróf és megkérdezte, hol találhatná meg a leánykát.

— Itt van az erdő szélén, legelteti a libákat.

— Azzal már kiabált is Sáríkána, hogy jöjjön le.

Jött a kislány kíváncsian, de nagyon megijedt, amikor megtudta, hogy az urak magukkal akarják vinni. Szabadkozott is erősen, hogy nem mehet. Nem hagyhatja itt az édesanyját, meg aztán a falu libái is reá vannak bízva.

De csak menj, kislányom — biztatta Julia néni — kapsz sok pénzt, amit anyádnak küldhetsz és olyan ruhát, amilyen még az én kislányomnak sincsen. Aranyruhát fogsz kapni.

Aranyruha? — döbönt meg Sáríka. — Igen egy aranyruháról sokszor ábrándozott a kislány, mert mégis csak csacska kislány volt ő. De nem szólt róla soha senkinek, mert azt tudta, hogy ugyanis hiába szólna. Pedig hej, hogy szeretett volna csak legalább egyszer úgy kiöltözködni, mint a Julia néni leánya, vagy még szebben. De azért mégis ellenkezett, nem akart menni.

— Csak menj, fiam, menj — unszolta Julia néni — anyádnak majd én megmondom, hogy milyen szerencse ért, sok pénzt fogsz küldeni neki. A libáidat se féltsd, azokat magam hajtom haza.

Hiába próbált még ellenkezni Sáríka, Julia néni és a komorna betuszkolták az autóbá. A sofőr is éppen készen lett a javítással és már ment is az autób, nagy porfelhőt hagyva maga után.

Igy tüntette el Julia néni irigységből a kis Sáríkáta, a faluban pedig mindenkinek, még a kislány anyjának is azt mondta, hogy ő nem akarta elengedni a balga gyermeket, de nem bírta visszatartani.

Ezalatt repült az autób, Sáríka lélekzetét visszafojtva ült a helyén. Szokatlan és félelmetes volt neki ez a gyorsaság. A rémület lerítt az arcáról, hol ide, hol oda kapta a fejét és olyan furesán viselkedett, hogy a beteg grófkisasszony elmosolyodott.

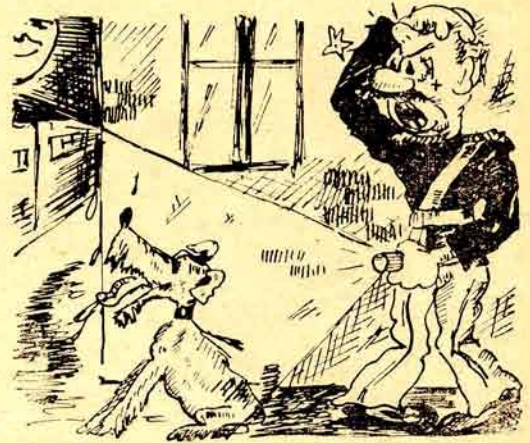
— Ime a gyógyító erő — gondolta magában az ifju gróf és hálásan nézett a megrémült gyermekre.

Nemsokára a kastélyba érkeztek, ahol nagy örömmel fogadták a mosolygó konteszt, az ifju gróft és Sáríkáta is. A kis libapásztort rögtön megfürdették, szép aranyos ruhába öltöztették és ezüst cipőt huztak a lábára. Beteljesedett legtitkosabb vágya, amely bizony nem hozott neki örömet. Szegény falusi leányka nem tudott beleilleszkedni az új környezetébe. Az aranyos ruha és cipő csak bajt okozott neki. Nem mert leülni, nehogy összegyürje, nem mert enni, nehogy bepiszkolja a drága ruhát. Asztalnál annyi kisebb-nagyobb tányért, kést meg villát raktak eléje, hogy sohasem tudta szegény feje, mikor melyiket kell használni, inkább nem evett, éhesen kelt fel a dus lakomáktól. Ha játszani mentek a kertbe, ő csak lábujjhegyen mert lépkedni, nehogy besározza az ezüst cipőt. Olyan félszeg és olyan komikus volt, hogy a grófkisasszony mindig hangosan elkacagta magát, ha ránézett. Ez még jobban zavarba hozta Sáríkáta és sokszor sirva fakadt, mert azt hitte, hogy csufot üznek belőle.

Amikor a grófkisasszony teljesen meggyógyult, nem is törődtek már vele. A grófi szülőknek

*Terjeng a friss zsiros illat át a légen,
Nem szagolt már Csipdmeg ilyet nagyon régen.
Meg se moccan tehát onnan s egyet toppant,
Poráz szakad, Tilibógyi orrapottyant.*

*Pottyán, esik és amíg a helyét érzi,
Csipdmeg kutya a szalonnát nemcsak nézi.
Az iskoln ugyan tovább helyén marad,
A környéken akkor csupán Csipdmeg arat.*

egyéb gondjuk, bajuk volt. A grófnő más grófnőkkel és bárónőkkel játszott, szórakozott. A fiatal gróf pedig, aki mindig kedves volt hozzá, most külföldön tartózkodott.

Az elhagyatott kislány szomorúan jött-rient a cifra palotában és nagyon szeretett volna haza menni édesanyjához, de nem mert szólani sekinek, inkább elhatározta, hogy megszökik.

Éjjel, amikor már mindenki aludt a palotában, kiszökött a nagykapun és elindult az országúton. Ment, mendegélt sokáig, egyszer egy nagy erdőbe érkezett. Nagyon félt a fák árnyékától, a lombok zörgésétől. Kis szive nagyon dobogott, de azért csak ment-ment, míg csak a fáradtságtól és éhségtől össze nem esett. Álmos is volt nagyon. Lehajtotta a fejét egy nagy fa gyökerére és elaludt. Édesanyjáról, meg a libáiról álmódott és mosolygott. Nem is sejtette szegényke, hogy milyen nagy veszély fenyegeti. Rablóbanda élt az erdőben. A banda vezére észrevette, hogy valami ragyog egy fa tövében. Közelebb ment és meglepődve vette észre, hogy egy kislány aranyruhája csillog olyan nagyon a hold fényénél.

Rögtön hívta az embereit és megparancsolta, hogy öljék meg a kislányt és vegyék le róla az aranyruhát és cipőt. A rablók már elővették a fegyvert, hogy teljesítsék a parancsot, de hirtelen előlépett a banda legöregebb tagja, aki megsajnálta az ártatlan gyermeket és kérte a vezért, hogy ne öljék meg a kislányt. Ha ruháját el is veszik, hagyják meg az életét.

— De felébred, lármát csap és még bajt zudithat a nyakunkra — mondta a vezér.

— Nem fog felébredni — ellenkezett az öreg — óvatosan huzzuk le róla a ruhát.

— Nem bánom hát, hadd éljen — recsegte durva hangján a vezér — de mihelyt látom, hogy fel akar ébredni, lelövöm.

Az öreg rabló neszkető kezekkel, óvatosan

fogott hozzá, hogy lehuzza az alvó kislány ruháját, a rablóvezér meg töltött puskával célzott a gyermekre. Sáríkára azonban vigyázott a jó Isten, olyan mély álmodat bocsátott rá, hogy meg sem moccant. A rablók pedig mindent lehuztak róla, de a jószívű öreg rabló egy rongyos subát dobott reá, nehogy megfázzon. Reggel, amikor magához tért, kereste a ruháját, meg a cipőjét és amikor csupán csak egy rongyos subát talált helyettük, nem busult, sőt ölt, hogy megszabadult azoktól a ruháktól, melyek annyi bajt okoztak neki. Megmosakodott a patakban, megreggelizett egy málnabekor zamatos gyümölcséből és sok-sok idő után most érezte magát először szabadnak. Örömeben énekelni kezdett, az erdő madarai csodálkozva figyelték, mert ráismertek az ő elveszett énekmeisterükre. Ez az erdő már közel volt Sáríka falujához. Az ismerős énekszóra a szent remete is előjött és megölelte a megkerült leánykát. Elmondta a remete, hogy édesanyja mennyit busult utána, Sáríka meg elmesélte, mennyi minden történt vele azóta, hogy Júla néni erőszakkal belökte az autóbába. Boldogan indult haza az édesanyjához és megfogdta, hogy soha többé nem hagyja el őt.

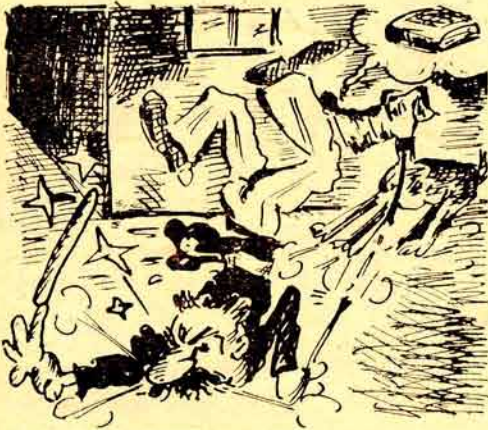
A mesének azonban még nincs vége, mert amikor a fiatal gróf hazajött, megkérdezte, hogy hol van az a kislány, aki meggyógyította hugocskáját. Senki sem tudott a kérdésére választ adni.

— Hogy lehet az, hogy nem tudjátok, mi lett vele? Hát a nagy szolgálatért, amit tett, megjutalmaztatok-e? — kérdezte az ifju gróf.

Nagyon megharagudott, amikor erre sem tudtak neki választ adni és elhatározta, hogy felkeresi a falujában, hátha otthon lesz. Elhatározását tett követte és két nap múlva már szemtől-szembe állt Sáríkával, meg az édesanyjával.

— Meg akarom jutalmazni Sáríkat, amiért meggyógyította a hugomat — mondta.

— Nincs az én leánykámnak gyógyító ereje — mondta a jó asszony — félszességét kacagta a gróf-

*Szalonnának csak hült helyét látja Bódi.
Nemkülönben a bős rendőr: Tilibógyi.
De a fiúk mit bánják most! Ők örültek,
Hogy a bajból szerencsésen kikerültek.*

*Fogadják is, hogy ezután másképp élnek,
Tanulástól, algebrától biz' nem félnek,
És mivelhogy szavát mindakettő állja,
Tanulásban többieket Laci, Bódi lepipálja.*

kisasszony. Mindent elmondott nekem Sáríka. Nem érdemel semmiféle jutalmat.

— Bizza csak rám, jó asszony, hogy megérdemli vagy sem. Tudom, hogy Sáríkanak jó hangja van, egyszer hallottam énekelni. Elhatároztam, hogy ki fogom képeztetni. Híres énekesnő lesz belőle.

— Nem, nem, többet soha nem hagyom el édesanyámat — mondta Sáríka.

— Nem is kell, hogy itthagyd, őt magunkkal visszük.

Igy lett Sáríkából híres énekesnő. Júla néni pedig még most is dul-ful mérgében, ha azóta meg nem halt.

Brazília érdekes természetvilága.

Irta: Dezső bácsi.

V.

A hangyák főpusztítója a teljesen fogatlan hangyász. Ez a négylábu emlősállat, természetre nézve a medvéhez hasonlít, csak hogy a koponyája, mely a száj felé elkeskenyedik, hosszabb alaku, mint a medvéé. Félméterre kinyújtható, gömbölyű nyelvét bemártja a hangyabolyba, s mikor az jól megtelik a reátapadt hangyákkal, nyelvét behuzza s egyszerre a hangyák százait sülyeszti telhetetlen gyomrába. Ezt a műveletet szorgalmasan meg-megismétli, amíg jól nem lakik. A hangyász nagyon erős állat. Kifejlődött állapotában, ha két lábra áll, megtermett embermagasságu. Nem vérengző természetű, de ha megtámadják, nem hagyja magát egykönnyen legyőzni. Hosszu, éles, sarlóalaku körmeit védekezésül nagyon jól tudja használni. Egy alkalommal hangyásznak és tigrisnek összeölelkezett hulláját találták meg az erdőben. A tigris átharapta ugyan a hangyász nyakát, viszont a hangyász kétségbeesésében úgy belemélyesztette karmait a tigris husába, hogy gyilkos ellenfele többé meg nem szabadulhatott tőle; vaspántként szorította magához. Késsel kellett a karmokat eltávolítani a megölt tigris testéből.

Az apróbb, mérges kigyóknak elszánt el-

lensége a legarta, mely gyík alaku, körülbelül egy méter hosszú állat. A mérges kigyó, ha a legartát meglátja, gyáván megfutamodik. De, ha nem menekülhet ősi ellensége elől, akkor végkimerülésig felveszi a harcot vele. A legarta minden törekvése az, hogy a kigyó fejét, farkának hatalmas csapásaival elszédítse, végül szétroncsolja. A kigyó pedig igyekszik ellenfelét lehetőleg a fején megmarni, hogy az ne tudja kiszívni sebéből a mérget. Ha a legarta a kigyóharapást testének más részén kapja, akkor hirtelen elvonul, hogy sebeit kiszívja. Ha a közelben herba de legarta nevű növényre bukkan, ennek levelét rágicsálja, mert tudja, hogy abban ellenmérget van. Így ismét összeszedve magát, visszasiet az előbbi párbaj színhelyére. Az az érdekes, hogy a megtámadott kigyó, most már esökönnyösen kitar a harc mellett, már el nem menekül, akár egy napig is vár kéréllhetetlen ellenfelére. Pedig a végső leszámolásnál többnyire a kigyó huzza a rövidet. A legarta a házak közelében, a tyuktojásokban nagy károkat okoz, de ha tekintetbe vesszük, hogy a kigyó fészkeit is szorgalmasan felkeresi, s azok tojásait állandóan pusztítja, mégis hasznos állatnak mondható. A legarta mézrablásairól is híres, de csak a vadméheket bántja. Ha a vadméhek egy-egy

bokor tövében építeni kezdik kaptárjukat, a mi óriásgyikunk heteken át türelemmel figyeli a méhek munkáját. Mintha bakter volna, napközben gyakran megjelenik a készülő méhteleg előtt s hűségesen őrzi, nehogy ahhoz más állat is hozzáférközhessék. Mikor már az összegyűjtött mézmennyiséget elegendőnek tartja, a kaptárhoz kuszik s izmos farkával belecsap a mézes-lép közepébe, azután villámgyorsan eltűnik a bokrok közé, ahol elégedetten nyalogatja édes, mézes farkát. Ezt egy nap többször is megismétli mindaddig, amíg a méheket végkép el nem riasztja. Mikor a kaptár gazdátlan marad, akkor már nyugodtan habzsolhatja a finom csemegét ez a ravasz s a türelemben kitartó állat.

Braziliában 80 fajta vadméhet ismernek, melyek viasz-épitményeiket nagyon különböző, egymástól többé-kevésbé eltérő alakban állítják össze. (Gömb-, hosszukás tők-, trapezkoeca stb. alakjában). A méz színe is nagyon változatos. Mi itt Romániában ismerünk világos- és sötétsárga, barna, sőt zöld mézet is. (A zöld mézet, mely a világos füzöldtől a moha sötétzöld színéig minden árnyalatban előfordul, fenyőméznek hívják.) Braziliában az előbb említett színeken kívül van még kék és biborpiros színű is. De a braziliai kék és zöld méz élvezhetetlen, azonban a biborpiros színű méznek, amelynek neve: izapua, kiválóan zamatos ize van.

Különös állat a braziliai szuriló is. Ez a kis emlős a borzfélékhez tartozik, de alakja inkább a menyéthez hasonlít. Testhossza csak 40 cm., ezenkívül lompos farka 28 cm. Bundájának színe sötétszürke, majdnem fekete, melyen a fejétől a farkáig fehér sávok húzódnak végig. A szuriló szereti a fás területeket, de kerüli az őserdőt, inkább a sík vagy a dombos vidék mezőségein él, ahol a legelő barmok százezrei barangolnak s legelnek. Tápláléka egyedül a ganajbogár. A szuriló napközben a fagyókerek alatti odukban

húzódik meg, vagy a sziklák repedéseiben. Szelid természetű állat, de ha felingerlik, akkor — mint a görény — farka alatti mirigyéből olyan dögletes szagu folyadék lövell ki, hogy annak irtózatos büze elviselhetetlen. Az ember ettől nemcsak heves főfájást kap, hanem állandó hányási gyötrelmek közt még el is ájulhat. A kutyák őrjöngve hemperegnek a földön, csakhogy megszabaduljanak a bundájukra tapadó rettenetes szagtól. A gyomorfelkavaró büzt leginkább a posztóruha veszi be. Mondják, hogy az ilyen ruhát füstreakasztással lehet ismét használhatóvá tenni. Valószínű, hogy nem a füst, hanem a tűz melege párologtatja el a nehezen illanó váladékot. A szag pontosan le nem írható. Hasonlít a fokhagyma és a záptojás kevert büzéhez, természetesen sokkal erősebb hatással. Ha szurilót nem ingerlik, semmiféle szagot nem terjeszt.

Talán hallottatok már valamit a vérszívó vámpírról? Nem mese ez. Valóban létezik Braziliában olyan szárnyas állat, mely csakis vérszívásból él. A vámpír olyan, mint a denevér, csakhogy ennél körülbelül ötszörte nagyobb. Kiterjesztett szárnyal majdnem egy méter széles. Lakóhelye az erdő. Nappal alszik, éjjel utra kel, hogy künn a szabadban alvó embernek vagy állatnak testéből vért szivjon ki. Ha valamilyen alvó testre bukkan, akkor föléje repül és szárnyát ventillátorszerűen oly hirtelen, gyorsan lebegtetni a kiszemelt testrész fölé, (embernél rendszeren az arcot választja ki), hogy annak felülete egészen elzsibbad. Aztán nesztelenül, óvatosan rászáll és annyi vért sziv ki, amennyi bendőjébe fér, anélkül, hogy áldozatát felbressze. A vér szerumát, vagyis a savóját megemészt, de az aludt vértesteeskéket kihányja, s azután újra előlről kezdi a vérszívást. Csak nemrég olvashattuk az egyik napilapból, hogy a vámpírok három alvó katonát öltek meg a braziliai őserdők közelében.

(Folyt. következik.)

Vágyódás.

Irtá: **Holstein** Mária.

Oh, hogy szállnék fenn a légben rezaő csillag
sugarán,
Ringatóznom biber fényben lemenő nap
alkonyán.
Vagy tán virágillat lennék, szellő szárnyán
illanó?
Mindenképp csak hozzá szállnék, te jó
Istenem, Alkotó!

Te alkottad vágyó lelkem, melynek itt lenn
nincs hona...
Te adsz neki szabad röptet, hogy szárnyaljon
fel oda,
Hol te trónolsz dicsőségben mindörökké,
Istenem!
Szép hazánkba, ahol minden szent és boldog,
végtelen...

Két cserkész.

Irla: **Vincze Sándor.**

*Két cserkész jóbarát,
Vándor utját járja.
Piros arcokra süt
a nyár napsugára.*

*Hegynek fel, völgynek le,
mennék, mendegélnék.
Ajkaikról zeng a
vidám cserkészenek.*

*Öröm nekik a szép
természet világa,
Zöld erdők s réteknek
tarkálló virága.*

*Madarak éneke,
méheknek zsongása,
Ifju szíveiknek
lelkes rajongása.*

*Jobb ízű itt nekik
az egyszerű étek,
Mint otthon terített
inyes, dús ebédek.*

*Szomjukat eloltják
hűs patak vizében,
Étköket elköltik
árnyas fa tövében.*

*A fa gyenge ágát
rájok bölintgatja,
Űde szellő őket
álomba ringatja.*

*Almaikban otthon
a városban járnak,
Letelt a szünidő,
vége lett a nyárnak.*

*Kitárják szívükből
mindent elmesélnek.
Vándor életükről
a sok szép emléket*

Három királyfi és a törpék.

Irla: **Nagy Mihály.**

(Befejező közlemény.)

Megörvendett a sok ajándéknak a király. Elrakták gyorsan a sok drágaságot, mindent a maga helyére. Az aranyat, ezüstöt, drágaköveket a királyi kincstárba; a fűgét, datolyát s megymást a királyné kamrájába; a hordókat a pincébe; a porcellánféléket a nagyebédlő üveg-szekrényeibe. A fiúk megmondták, hogy a hordókban olyan ital van, amilyent apjuk sohasem ivott. Meg is csapolták az egyiket s megkinálták belőle édesapjukat. Az öreg király szívesen húzott, abból, amitől úgy felmelegedett, hogy rögtön mind a három fiát keblére ölelte és mindeniket szeretett drága fiának nevezte.

Örömeben a király mind a három fiúnak egy-egy gyönyörű, kakassarkon forgó üvegpalotát építtetett; mindeniknek nagy gazdaságot adott, jól jövedelmező gyárakkal. Volt ott cukor-, posztó-, fűrész-, petróleumfinomítógyár, minden-minden; még cipő- és kalapgyár is! Aztán kisebbik fiát, az aranyhaju királyfit maga helyett királynak tette; a nagyobbaknak is adott egy-egy tartományt...

A két nagyobb királyfi nem bánta, hogy kisebbik öccsük lesz a király. Ők nem irigykedtek, ugyanis ők is így tervezték ezt. Megérdemli, hiszen őket is jó kis öccsük szabadította ki a törpék rabságából.

Azután a király mind a három fiát megházasította, leányát meg férjhez adta... Leányát a burkus király fia vette el, akire szállott később burkusország királysága. Aranyhaju fia meg a leányát vette el a burkuskirálynak, akivel egy hercegség járt hozományul... Egyszerre

tartották meg mind a négyen a lakodalmat. Nagy lakomát csaptak. Volt ott mindenféle, ami egy királyi asztalról nem hiányozhatik; még só, bors és paprika is.

Az ország népe is nagy örömmel hallotta a jó hirt, hogy a három királyfi épen és egészségesen érkezett haza messze utjukról s nem érte őket semmi nagy bántódás. Ők is résztvettek a nagy lakodalmi örömben.

Huszonnégy darab hároméves fiatal tulkot nyomban levágtak. Harminchat hordó bort a nagy piacra vontattak s nagy esküvői lakomát csaptak. Részesült ott minden jóban boldogboldogtalan. Mindenki az új királyt és az új párokat élte.

A fiatal királyfik pedig szépséges feleségeikkel, még a burkuskirály fia is; tojánhéjba kerekedtek, repülőgépekre ültek s akár hiszitek, akár nem: holnap a ti vendégeitek lesznek.

*

A szeretet és egyetértés a jóban, a legnagyobb kincs a világon.

Hol az Isten?

*Hol az Isten? Ott az égben,
Ide lent a mindenségben,
Lát is, hall is mindeneket,
Látja a jó gyerekeket.
Azért ti is jók legyetek,
Soha rosszat ne tegyetek.*

Mirandella hercegnő és az aranymadár.

Írta: F. László Marcella.

(Hogy az összefüggést megkapjátok, olvassátok el mindig az előző folytatást.)

De most útam tovább veszem,
Egy madárra jár az eszem.
Aranytollú, arany madár,
Melyért széplány szíve az ár.

Kalandok.

A tavaszból lassan ősz lett,
Majd a tél is elfehérlett.
Mont Blank? Mi az? — mondja hősünk,
Mégjárta már nem egy őszünk.

Mint Hannibal, ki nem portás**) —
Rómában állt ante portas***)
És, hogy átjut a Mont Blankon,
Nagyot kurjant vidám hangon.

— Hahó, hahó, — nó megértem,
Hogy a határt átalléptem,
Madárt is tán itt találom —
Mint ígértem, szavam állom! —

De itt történt meg az eset,
Három medve reá lesett.
Még szerencse, észbe kapta,
Nála van a varázskapta.

S a csodavíz messze útról,
Mit hozott a tündérkútról,
Bár a medvék nem tréfáltak,
Kemény legényre találtak!

Ki kardjával egyre szabta,
Mind, míg lelkét ki nem adta.

Hát, amikor szedte-vedte!
Egy csúf sárkány megkergette.
S oh, faja a fenevadnak,
Alig győzi, annyin vannak.

Krokogyélus majd bekapta,
Még jó, hogy a varázskapta
Tarisznyában ott volt nála,
Igy nem kopott fel az álla.

**) Egy kis diák ugyanis azt írta a híres hadvezérről, hogy portás volt.

***) Anté portas = a kapuk előtt.

S krokogyélus meg nem ette,
E szerszámnak köszönhetette.

Mi történt ezalatt ottjón?

Palotában szomorúság,
Le-lehajlik a cipruság.
Ki jön? Madárt óh, hogy várja,
Ablakát is ki-kitárja.

Mirandella kis hercegnő
Búbánata egyre csak nő.
De nem hozzák a vitézek,
Bár harcolni ők mind készek.

Hát székelyünk, ugyan hol jár?
Ahol nincs tél soha, csak nyár,
No, India nem közel van,
Eltelik sok hét, vagy hatvan,
Míg odaér.

(Folyt. köv.)

Három medve reá lesett.

Nyári kép.

Létai Lajos, a kolozsvári unit. főgimn. III. o. t. színes krétarajza. Az Uj Cimborá nagy rajzgyűjteményéből.

A kis király beszélő babája.

Irta: Jókai Mór.

Az országa nagy volt és hatalmas: de ő maga azért nagyon kis király volt. Össze-vissza nem volt több három esztendősnél.

Mikor a trónusba ültették, alig látszott ki a biborpalástból, s a kis feje majd elveszett a gyémántoktól ragyogó koronában. Hanem azért királyhoz illő méltósággal fogadta a rendek hódolatát, fel tudta emelni a királyi pálcát s helyeslő fejbőlintással intett a miniszterelnöknek, mire az kijelentette, hogy őfelsége megnyitotta az országgyűlést: erre általános éljenzés zendült.

A kiskirály elkiáltotta magát:

— Mama, hol a mama?

Erre az országház elnöke kimondta a rendek határozatát, hogy a király legmagasabb kívánságára az özvegy királyné intézze az ország ügyeit a király nagykorúságáig.

Akkor aztán külön udvartartást kapott a kis király: főudvarmestert, főlovászmestert, kincstárost és egy sereg titkos tanácsost. A miniszterek mindennap megjelentek előtte és beszámoltak neki az ország állapotjáról, a hadseregről és a hadi tengerészetről, a gyarmatokról és a nagyvilág dolgainak fordulatairól. Azután jött az udvari főorvos: megírta a hivatalos jelentést a király egészségi állapotáról a hivatalos lap számára, csak azután jöhetett hozzá az anyja, a királyné, de annak is előbb be kellett magát jelentenie a főudvarmester által, hogy fogadja-e a király.

S a király nagy figyelemmel hallgatta végig

a miniszterek előadásait, nem firkálta tele mada rakkal az eléje tett iratokat s ha rövid volt a miniszter előterjesztése, megajándékozta cukorkával, amiért is ugyancsak igyekezett minden miniszter minél rövidebben előadni a mondókáját.

Hanem aztán mikor a királyné bejött a szobába, akkor egyszerre elfelejtette a kis király, hogy ő két világrész fölött uralkodik, eléje szaladt, a nyakába ugrott, össze-vissza csókolta s aztán bujós-dit játszottak egymással.

Azonban a királynénak, a kis király anyjának is olyan sok teketóriába került a kis fiát, a királyt, naponta meglátogatni, volt egy asszony, még a királynénál is hatalmasabb, aki nem kérdezte a főudvarmestertől, hogy szabad-e a királyhoz bemenni?

Az a bizonyos „fekete asszony“.

Mikor valami nagy járvány dul egy országban, azt szokták mondani: itt van a fekete asszony!

Az előtt aztán nincs magas palota, nincs bezárt ajtó, nem állják el az utját alabárdos örök. Be tudott jutni az a kis királyhoz is kéretlenül.

A kis király nagy beteg lett. Odahívták az ország leghíresebb orvosait, a csodatevő szentasszonyokat, felhordták a templomok sekrestyéiből az ereklyéket, hogy megtartsák a drága életét, mert ennek a kis királynak a kicsiny kezében volt az egész ország jövő békessége, boldogsága.

De a királyné most már fittyet hányt a körülményes szertartásokra. Amint a fia beteg lett, oda-

rohant hozzá bejelentetlenül és aztán ott is maradt mellette éjjel-nappal. Ő ápolta, takargatta, itatta enyhítő szerekkel, gyógyította édes szavakkal, tartotta mesével, s mikor elaludt a beteg gyermek, akkor letérdelt az ágy elé s imádkozott, míg a beteg föl nem ébredt.

Közeledett a karácsony.

Minden gyermek, még, ha király is, előre örül annak, hogy mi ajándékot hoz majd karácsony estéjén számára Jézuska.

A királyné azzal biztatta a beteg kiskirályt, hogy az ő számára hoz majd a kis Jézuska olyan babát, amely beszélni tud, elmondja magától az egész Miatyánkot.

Ezzel a kecségtetéssel bírta rá, hogy bevegye a keserű orvosságot.

És ez nem volt hiu ámitás. Van egy nagy ezermester, aki villanyossággal csodaműveket tud alkotni: Edisonnak hívják, ez kitalált egy olyan fuffangot, hogy ami beszédet az ember elmond, ami zenét hangszer kiád, azt egy vékony lemez mind hűen felfogja, s ha ezt a lemezt egy arravaló gépbe beleteszik, úgy hangzik abból a beszéd, ének vagy muzsika, mintha ember, hegedű, zenekar volna benne. Ugy hívják ezt a fuffangos gépet, hogy grammofon. Ilyen babát készítettek a kis király számára, amit karácsony estéjén a kis Jézus nevében kellett megkapnia.

Csak hogy azon a napon már nagyon odáig volt a szegény kiskirály. Se nem evett, se nem ivott, se nem beszélt, a szemeit is alig nyitotta már fel. Az orvosok kifogytak minden tudományukból; erdőn, mezőn nem termett már olyan gyógyító fű, ami felüditette volna. Kétségbeesett az egész ország. A főváros népe egész éjjel az utcán seregett a királyi palota kapujában és leste a hirt a beteg királyról.

Ilyen volt a karácsony estéje.

Megjött a beszélő baba. A királyné maga vitte oda beteg fiának, a kezébe tette, itt van a beszélő baba.

Megnyomták a rejtett gépet. A baba elkezdte mondani: „Miatyánk, ki vagy a mennyekben“, végig is elmondta. Máskor a kis király, ha a Miatyánkot hallotta, mindjárt összetette a kezét s utána mondta, most meg sem mozdultak az ajkai, a kezeit sem tette össze, nem is látszott az arcán semmi öröm a csodás baba láttára, lehunyta a szemeit és kiejtette a játékot a kezéből.

Az orvosok összedugták a fejüket és elkezdtek diákul beszélni. Rossz jel, mikor már az orvosok diákul beszélnek egymással. Már akkor nincs segítség a földön.

Ekkor hangos gyermek sírás hangzott át az ünnepélyes csendben. A sírás a külső termekből jött.

Ki bátorkodik a királyi palota ünnepélyes csendjét ilyen erőszakos zajjal megháborítani?

— Ne bántsátok! — mondta a királyné. Az árvaház aprószentjei vannak odakünn. Minden karácsony este ajándékot szoktam közöttük kiosztani.

Ma is feljöttek. Kinéztek magam, miért sir valamelyik.

A királyné kiment az előterembe, ahol szokás szerint fel volt állítva a pompás karácsonyfa az árvagyermek számára.

Egy kis pisze apróság ott bömbölt a karácsonyfa mellett s a két öklével törülgette a könnyező szemeit.

— Miért sírsz, kicsikém? — kérdezte tőle a királyné.

— Hát mikor Jézuska nem hozott nekem semmi karácsonyi ajándékot.

Az bizony megesett. Több volt a gyerek, mint az ajándék.

— No ne sírj! Majd neked is hoz Jézuska valamit.

Azzal visszament a kis király szobájába a királyné, s a beszélő babát, amit a beteg kiejtett a kezéből, felvette és kivitte a hoppon maradt árvácska számára.

És aztán elnézte, hogy ugrál, táncol, kacag és kiabál a boldoggá tett kicsike örömeiben, mikor a csodababa megszólalt és elkezdte:

— Miatyánk, ki vagy a mennyekben!

Ekkor egyszerre térdre esett a kisfiu, s a többi árva gyerek is mind letérdelt, s kezeiket összetéve halkán mormogták utána az imádságot.

Odakünn a palotakápolna tornyában megszólalt a lélekharang: a haldokló kis király lelki üdvéért.

A királyné visszatért a beteg kis király szobájába. Már akkor nem volt ott eszki más, csak egy imádkozó apáca. Az orvosok lemondtak a betegről s kisompolyogtak a hátulsó ajtón.

A kis király ott feküdt behunyt szemekkel az ágyán, alig pihegett már. Az anyja a nevéet susogta, azt sem hallotta már.

S amint az első hajnalsugár, mint fényes aranypázsma besűrűdött a színes ablaküveg karmáján keresztül s odavilágított a kis király arcára, a királynének úgy tetszett, mintha ez az arc egyszerre kipirulna.

— Gyermekem! Fiaccám! — suttozta a királyné.

S erre a hangra egyszerre felnyitotta szemeit a kis király. Nem halál volt az, hanem álom, életadó édes álom, ami elringatta. Felugrott magától fektéből s ezt kérdezte nagy nagy vidám hangon:

— Hát hol van az a beszélő baba, amit Jézuska hozott? Hadd játszam vele!

— Itt van, itt van! Te magad vagy az! — kiáltotta zokogó örömmel a királyné és csókjával árasztotta el a halálból visszatért gyermekét, szeme világát.

A fekete asszony eltávozott: a kis király meggyógyult.

És az egész nép azt beszéli, hogy amiért a királyné odaajándékozta az árva gyermeknek a kis király beszélő babáját, cserében Jézuska visszajárta ajándékozta a királynének az ő beszélő babáját.

S amit a nép mond: az igaz.

Magduska ebédet készít.

Irla: **L. Ady Mariska**

Édes anya lüktető halántékkal ébredt. Előző napon nagymosás volt s bár a mosást napszamosasszony végezte, neki is sokat kellett fáradsnia. Főzés, takarítás, edények elmosogatása mind az ő teendője volt.

Ráadásul nagyon későn kerülhetett ágyba, mert két gimnazista fia estefelé állított haza a hirrel, hogy másnap többnapos kirándulásra mennek s az utipogácsát, citromos frissítőt csaknem éjfélig sütögette.

Hat óraker azért — szokása szerint — felpattant a szeme s mindjárt föl is kelt, hogy a kiránduló fiuk utipodgyászát még egyszer átnézze. Nyolc óraker elkészítette édesapa reggelijét, de mikor őt is utnak eresztette, már nem bírta tovább a kínzó fejfájást s ledőlt a még be nem vetett ágyak egyikére.

Magduska, aki még aludt, egyszerre felébredt édesanyja nyögésére.

— Mi bajod, drága anyuskám? — kérdezte ijedten álmos hangján. — Segíthetek valamit?

— Csak a fejem fáj, kislányom — de ha beveszek egy aszpirint, csak jobban leszek.

De bizony az aszpirin nem használt s tíz óra tájban édesanya aggódva emelte Magduskára kivörösödött szemeit:

— Most már mit fogtok ebédelni? Apának maradt két szelet sült tegnapi s vasárnapról még van piskotatakeres, de valami levesfélét kellene készíteni. Zöld paszulyt szedtem le tegnap, de bármennyire szeretném, nem bírom elkészíteni.

— Én ugyan még nem főztem, de ha

nincs terhedre, anyukám, hogy utbaigazíts, megpróbálom elkészíteni a zöld paszulyt.

Édesanya szeretettel simogatta meg a feléjehajló szőke fejcskét, a kislány igyekezetétől meghatottan.

— Jól van kicsim, megpróbáljuk. Először is gyujtsál tüzet, hogy föltehessük föni a vizet, mert a zöld paszulyt fővő vízbe kell odatenni.

Anyukája utasítása szerint a tollseprővel megtisztított rostélyra berakott Magduska kétfelől egy-egy darab vékony, száraz fát. A fák között száraz ujságpapírt helyezett el s arra keresztül-kasul száraz forgácsot rakott. A forgács fölé még egy fát helyezett. Kihuzta kissé a hamus fiókot, melyből előzőleg már kiöntötte az előtte való napon felgyült s teljesen kihült hamut s akkor egy szál gyufával ügyesen a papír alá gyujtott. Pár pillanat múlva vigan ropogott a tűz. Most elővett egy fazekat, gondosan kitörülte s a befödött vizes vederből tiszta vizet öntött belé, de nem egészen tele.

Míg a víz felfőtt, fél kg. zöld paszulyt megtisztított. A jól megtisztított paszulyra tiszta, hideg vizet töltött, gondosan megmosta s mikor a fazék viz forni kezdett, beledobta a megtisztított paszulyt. Megnézte újra a tüzet, 2—3 vékony fát dobott rá s akkor bement édesanyához. Ablakot nyitott, szétrakta az ágyneműt szellőzni, az édesanya ágyát megigazgatta, hogy visszafeküdhessék belé. 15—20 perc múlva édesanya utasításai szerint felvetette az apa és a saját ágyát s átment a fiuk szobájába, hogy ott is rendet teremtsen.

Közben ki-kínézett a konyhára, átvette a tejes asszonytól a tejet, bevitte a kamrába, mert csak később tehette oda föni, mikor mellette állhat. A tej ugyanis hamar fő és könnyen kifut.

Mielőtt a szobák összesepréséhez fogott volna, kezét mosott, megtisztított egy jó fej vörös hagymát, szépen megmosott egy kis esomó petrezselyemzöldet s úgy a hagymát, mint a petrezselyemzöldet apróra összevágva, a paszulyos fazékba tette. Egy kis kávéskanálnyi sót is tett bele s hagyta tovább föni.

Miután a szobákat kisöpörte, a port gondosan feltörölte, a hálószobában lehuzta a redőnyöket, édesanya fejére hideg vízben kiesavart, borecettel megöntözött ruhát helyezett — újra kiment a konyhába.

Egy lábásba föltett jó fakanálnyi zsirt, mikor az megforrósodott, ügyesen elkavart benne három fakanál lisztet, ez volt a ké-

DALOLJATOK, KIS CIMBORÁK

Krasznahorka . . .

*Krasznahorka büszke vára —
Ráborul az éj homálya,
Tornyok ormán az őszi szél
Elmult dicsőségről regél . . .*

*Harcosai rég pihennek,
Bujdosó fejedelemnek,
A toronyból késő este,
Tárogató nem szól messze —*

*Krasznahorka büszke vára,
Olyan puszta, olyan árva,
Rákóczinak dicső kora,
Nem jön vissza többé soha . . .*

Kérjétek meg szüleiteket vagy jó rokonaitokat, hogy tanítsák meg nektek ennek a szép régi nótának a dallamát.

szülő rántás. Most már a tejet is oda tehettem főni, mert a rántás miatt ugysem mozdulhattott el a tűzhely mellől. *Azt minduntalan kavarani kellett, hogy oda ne égjen.* A tei hamarabb felfőtt, levette, bevitte a kamrába s a tetejére szitát helyezett, hogy légy vagy hogár ne kerüljön bele. Mikor a rántás szép pirosra készült, levette az asztalra s egy eszéze hideg vízzel lassan feltöltötte, miközben folyton kavarta, hogy össze ne csomósodjon. Mikor minden csomót gondosan szétnyomott s egy fakanál segítségével kihalászott paszuly hüvelyéről meggyőződött, hogy az puhára főtt, a rántást szép lassan beleeresztette a fazékba, a fakanállal jól összekeverítve a paszuly levével. Körülbelül 20 percig főzte még így a paszulyt, közben két evőkanál jó borecetet is töltve bele s akkor levette a tűz-

helyről, hogy mire apa hazajön, kihüljön. A hust csak akkor tette oda fölmelegedni, mikor apa már hazaérkezett. Úgyesen megterített (ebben a munkában jártas volt, mert mindig ő csinálta) s a leveses tálban pár kanál tejfelt helyezve el, feltálalta az ebédet. Édesapa két tele tányérral evett a zöld paszulyból s a kipirult arcu kis gazdasszonyt szeretettel csókolgatta össze. Édesanyjának kávéét készítette Magduska, mert nem akart egyebet enni. Ebéd után összemosta az edényt, kiséperte a konyhát s olyan jóleső érzéssel ült le pihenni, mint még soha. A vacsora vajból, szalonnából és retekéből állott, ezt már könnyű volt feltálalni. Másnapra édes anyja jobban lett, de kislánya az egész szünetidőben hűséges ée szorgalmas segítő-társa maradt.

Pipőke és a kutyus.

Irla: **Schullerné Sillay Erzsébet.**

*Az én kicsikém tegnap este
Kezébe vett egy képeslapot.*

*Kutyus állt rajta olyan hüen,
Hogy szinte-szinte ugatott.*

*A kislányom nem tud még beszélni,
Hiszen parányi kis baba,*

*De azért mondta, egyre mondta:
„Ni, ni, ham ham, kicsi kutya!...”*

*Az ujságot tovább forgattam,
De ő mindegyre visszatért,*

*A kis kutyushoz, kis ham, ham-hoz,
Nem létezett annál szebb kép.*

*Olyan boldogan nézett rája,
Ugy kacagott kis szeme, szája,*

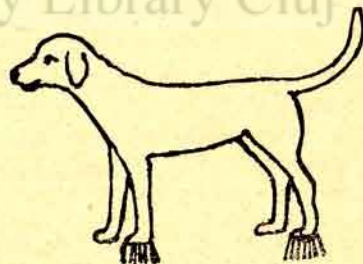
*Hogy nem sajnáltam a lapot,
Hadd gyűrje s nevéssen jó nagyot...*

*Meg is csókolta egyszer-kétszer
A papírra nyomott kis kutyát,
Alig birtuk lefektetni,
Azt nézte volna még tovább...*

*Soha nem is tarthatunk mi
Se tyukot, macskát, se kutyát,
Mert Pipőke, nagy szerelmében,
Minden állatnak csókot ad!...*

A kutya.

Természetem még mindig a régi — hűséges vagyok és ragaszkodó. Sokan azt gondolnák, hogy én csak oktalán, buta lény vagyok — pedig én mindent látok és mindent megértek, csak éppen, hogy beszélni nem tudok. Ha tudnék, bizony megmagyaráznám

Akinek kedve van le is másolhatja ezt a kutyát vastag rajzpapírra és kivághatja.

nektek kis cimborák, hogy sem a macskát, sem engem nem szabad simogatni, mert a szőrünk, bundánk tele van veszedelmes bacillusokkal. S ha rátok tapad, belélegzitek, bizony a doktor bácsinak lesz dolga veletek, meg a sok rossz, keserű orvosságnak.

Lássátok, nemesak ragaszkodó, de őszinte is vagyok hozzátok, s előre figyelmeztetek a veszedelemre, ami a vigyázatlanságból érhetne benneteket.

Szülőkért.

*Akik minden gondjaikkal
Értem élnek, rám vigyáznak,
Add meg Isten két kezeddel
Jó anyámat, jó apámat.*

Pósa bácsi

Eldorádó.

Irla : **Edvi Illés Pál.**

*Van egy ország, Eldorádó,
Hej, ott lakni volna ám jó!
De nehéz eljutni bele;
Mert vidékén köröskörül
Egy cukros kásahegy terül,
Mintegy három mérföldnyire.
Azt úgy kell keresztülneni
És így az országba menni.
Ott a házak kerítése
Kolbászból van készítve,
A házfedél van laskából,
Ajtó, kapu mézesábból!
Szerteszéjjel a fűzfákon,
Lóg a perez minden ágon!
S ha kézbevéssz falevelet,
Mindegyik egy sonkaszelet.
Ott az erdőn, bokron, cseren,
Alma, füge, szőlő terem.
Bor folyik a víz árkában,
Bivalytej áll a tócsában,
Melybe, mihelyt a szél mozdul,*

*A fákról finom zsömle hull,
Kész ebéd minden éhesnek,
S kanállal csak nekiesnek.
Tóokban, vizekben a halak,
Parthoz jönnek s megállanak,
Hogy megfoghasd kedved szerint,
Tyúk, galamb sülten röpödös kint,
Mezön is sült nyúl szaladgál
És jó pecsenyével kínál.
Kövér disznók utcán járnak,
S szalonnájukkal kínálnak;
Kés van dugva a hátukba,
S úgy hordozzák a házakba,
S mely asszony már tett egy metszést
Visszadugja megint a kést.
Ki jól ivó és jól evő,
Ott hamar herceggé levő.
Ki naphosszat aludni tud,
Az gróffá lesz s kap egy falut.
Vágysz tudni ez ország hol van?
Megmondom immár, — a holdban.*

Ne félj János!

Irla : **Móráné Ősz Rózsa.**

Fekete felhők meredeztek a falu felett. A mezőn szorgalmas kezek dolgoztak. Az utcákon és udvarokon csak a gyermekek voltak. Az egyik udvaron hangos hahota, gyermekek kiabálása és sirás hallszott.

Furesa kép tárult a szemlélő elé. A nagyobb gyermekek az egyik udvaron ficánkoló borju hátára reá ültettek egy kis, hat éves fiúcskát.

A kis fiúcska göresösen, ökölbe szorult kézzel kapaszkodott és biztatta saját magát.

János, János ne félj!

És olyan szilárdan ült a helyén, mintha az egész kis életében, hat éves koráig azt gyakorolta volna, hogy borju hátán lovgoljon.

Levettem a gyermeket a ficánkoló állat hátáról és figyeltem tovább az életét.

Küzdő és törekvő szegény diák lett belőle. Az édesapja soha nem biztatta a tanulásra, s nem is igen akart áldozni reá. Kopottas eszímája belekopogott az udvarhelyi kollégium folyosójának csendjébe. Háta mögött összekacagott sok cifrán öltözött diák. A mi kis diákunk ökölbe szoritotta a kezét és szinte hallottam a biztató szót:

— János, János ne félj!

De csak egy darabig nevettek ezt az egy-

szerű kis székely legényt, mert később tanórákon és versenyeken a sok finyáskodó, elpuhult, vagy felületes diák elől vitte el a babért.

Mert haladni „akart”. „Akart!” Gyermekek ez egy nagy szent szó. Akarni, nem szalomaláng akarattal, nem állhatatlanul, hanem komoly, szinte öregekhez illő nagy akarással.

Mikor a kis fiú, mint negyedik gimnázista, az önképzőkörön pályadíjat nyert, a fiúk vállalkra emelték és úgy vitték a szobájáig. Keze akkor is ökölbe szorult, a szeme lángolt és mintha hallotta volna az ember a szót ami eddig vitte „Ne félj! János! Csak tovább is előre!

Évekre, évek halmozódtak a kis diákból már nagy bácsi lett, amikor tudós emberek hallgattak szavára és lapok közölték le komoly véleményeit, a színházba adták a szindarabját.

Bizony erdélyi kis magyar gyermekek, ti se várjátok idegenből a biztatást. Nagy baj az, amikor a szomszédba kell bátorsággért menni.

„Ne félj!” az erős akarat sziklákat mozdit meg. Csak az elpuhult, gyáva ember hátrál meg a nehézségek előtt.

A nyár.

Denis Gallovay felvétele Sztlánán.

Már keresztben áll az érett élet, amelyből kenyeret, kalácsot süt majd édesanyánk. Itt-ott elhullott egy-egy kalász. Nem vész kárba. A falu szegényei összegyűjtik maguknak ezeket a kalászokat s kipergetik a buzaszemeket. Nem sok, de akinek magának nem terem, a kevésnek is örül. Hát még az egerek, madarak, hörsögök örülnek a tarlón kipergett buzaszemeknek! Rakják, gyűjtik már most a téli ételmet. Bizony másképp fel is kopna az álluk, ha nyáron nem gyűjtene nek. A falu hangyaszorgalmu népe kinn dolgozik a mezőn. Verejtéke hull sokszor a rögre.

A kukorica táblák messzire zöldelnek a határban. A jó Isten néhányszor megön-

tözte jól a földet, de meg is látszik a kukorica termésén.

A kukoricás szélén árnyékot tartó nagy, széleslevelű napraforgók néznek fel a napba. Sárgaszínű virágtányérjuk követik a nap állását. Ezért is nevezik napraforgónak.

Az állhatatlan emberekre mondják, hogy olyanok, mint a napraforgó — forgatják, keletik magukat, mások, nagy urak kegyeit keresve.

Milyen gazdagon szórja szét kincseit a nyár. A virágoknak himes, illatos külsőt ad, napfényt, meleget szór, hint minden zegbezugba. Kis cimborák, örülünk a nyár áldásainak — örülünk a nyárnak.

A kétkrajcáros bugyeláris.

Románból fordította: Józsa János.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy öreg anyó és egy öreg apó. Az öreg anyónak volt egy tyukja, az öreg apónak pedig egy kakasa. Az öreg anyó tyukja minden nap kétszer tojt s így az anyóka sok rántottát evett, de az öreg apónak soha egy falatot nem adott.

Egy szép napon az öreg apó kijöve a sodrából azt mondta:

— Hajja kend anyókám, kend ugy eszik, mintha csak egyedül lenne az egész házban; adjon kend nekem is néhány tojást, hogy legalább az éhségemet lecsillapítsam.

— Hogyne, felelé az öreg anyóka, — aki

nagyon fősvény volt. Ha tojást ehetnél, verd meg te is a kakasodat, hogy tojjék s akkor ehetsz; én is megvertem az én tyukomat s most ugy tojik, hogy esupa gyönyörűség.

A jóétvágyu és kívánós öreg megfogadta az öreg anyóka szavát. Mérgesen megfogta a kakast és keményen megverte, mondván:

— Nesze, vagy tojssz, vagy eltakarodj a házamtól, hogy ne prédáljam hiába az ételt.

A kakas, amint kiszabadult az öreg apó kezei közül, elszaladt hazulról és bánatosan nyakába vette az országutját. És amint ment, mendegélt, hát Uramisten, egyszer csak egy bugyelárist talált, amelyben két krajcár volt.

Ahogy megtalálta, csőrébe vette és megfordult vele, hogy az öreg apóhoz vigye. Az utón azonban találkozott egy kocsisal, amelyen egy úr és két asszony ült. Az úr figyelmesen végignézte a kakast, látja, hogy a csőrében bugyeláris van, és odaszól a kocsisnak:

— Hej! — szállj csak le és nézd meg, mi van annak a kakasnak a csőrében?

A kocsis gyorsan leszállt a bakról és esellel megfogta a kakast, kivette csőréből a bugyelárist és odaadta az urnak. Az úr kíváncsiság nélkül zsebvágta és tovább hajtattott a kocsijával. A kakas haragra lobbant és nem nyugodott bele, hanem a szekér után szaladt, mondván szüntelenül :

„Kukuriku, kukuriku nagy urak,
Két krajcáros bugyelárist adjanak.“

Az úr megmérgeződött s mikor egy kút közelébe érték, oda szólt a kocsisnak:

— Hallod-é, — fogd meg ezt a szemtelen kakast és lökd abba a kutba.

A kocsis leszökött ismét a bakról, megfogta a kakast és belehajította a kutba. A kakas gondolkozott, hogy mit csináljon ebben a szerencsétlen helyzetben? Kezdte meginni a vizet, és addig itta-iddogálta, míg csak az egészet meg nem itta... Azután kirepült a kutból és a koci után eredt, mondván:

„Kukuriku, kukuriku nagy urak,
Két krajcáros bugyelárist adjanak.“

Az úr látván ezt erősen dühbe jött és mondotta:

— Ejnye, az ördög vinné el a kakasát! Megállj csak! Mert ellátom a bajodat, te taréjos és sarkantvus vitéz! Amint hazaért meghagyta egyik öreg szakácsnőnek, hogy fogja meg a kakast és vesse belé a tüzes sütőkemencébe és a kemence száiát zárja el egy vaslemezzel. A rosszmájú szakácsné ugy tett, mint gazdája parancsolta. A kakas, amint ezt a nagy igazságtalanságot látta, kezdte kipuskázni begyéből a vizet: s az egész kút vizét kinuskázta a szénre, addig, míg csak a tűz egészen ki nem aludt és a kemence ki nem hült; sőt még akkora tócsát esnált a házban, hogy a gonoszlelkű szakácsnő majd megnukkadt a méregtől. Azután kirugta a sütőkemence száiától a vaslemezt és egészségesen kijött, majd uccu neki az úr ablakához, ahol a csőrével verdesni kezdte az ablaküveget kiáltván:

„Kukuriku, kukuriku nagy urak,
Két krajcáros bugyelárist adjanak!“

— Ejnye teremtettem! Bajra találtam ezzel a gyalázatos kakassal — mondá az úr nagy csodálkozással. Kocsis! vidd a nyakamról és lökd a tehén- és ökörresorda közé; hátha ott nyakát szegi, valamelyik dühös

ökör csak szarvára veszi s akkor megszabadulunk a zaklatásától. A kocsis megint megragadta a kakast és a csorda közé hányta! Hej, ha láttátok volna milyen kedve kerekedett a kakasnak! Csak amugy könnyedén szedte a begyébe az ökröket, teheneket, borjúkat; míg csak az egész csordát be nem szedte és akkora begyét csapott magának, mint egy nagy hegy. Azután megint az ablakhoz sietett, szárnyaival eltakarta a nap fényét, úgy hogy az úr háza teljesen besötétedt és kiabálni kezdett:

„Kukuriku, kukuriku nagy urak,
Két krajcáros bugyelárist adjanak!“

Amikor az úr ezeket a szörnyűségeket látta, majd megpukkadt a méregtől és azt sem tudta, hogy mit csináljon, hogy megszabaduljon a kakastól.

Az úr sokáig állott és gondolkozott, míg csak újabb furfangot eszelt ki.

— Be fogom dobni a kincerembe, ugy lehet, hogy amikor az aranyat nyelni fogja, egy darab megakad a torkában, megfullad és akkor meg fogunk szabadulni tőle. Ugy is tett, megragadta a kakas egyik szárnyát és bedobta a kincses kamrába; mert, hogy szavam ne felejtsem, az urnak annyi pénze volt, hogy meg sem tudta számlálni! Akkor a kakas beszedte jóévtággal az egész pénzt és a ládát üresen hagyta. Azután valahogy kijött onnan, de csak ő és a jó Isten tudja, hogy hogyan és merre és odaállott megint az ur ablakához és újból rázendített:

„Kukuriku, kukuriku nagy urak,
Két krajcáros bugyelárist adjanak!“

A történetek után, az úr látván, hogy nem tudja mit csináljon a kakassal, hát odadobta neki a bugyelárist. A kakas örömmel felkapta, utnak eredt és békében hagyta az urat. Amikor az úr udvarán levő majorság látta a kakas vitézségét, utána repült az egész, úgy, hogy az ember azt hitte volna, hogy valami lakodalmi menet vonul végig és nem más; az úr elszomorodva és könnyesen nézett a majorsága után és nagyot sohajtva mondá:

— Menjen, vesszen minden, csak jó, hogy megszabadultam ettől a csuf jószágtól, mert bizony nem volt tiszta dolog, amit véghez vitt!

A kakas azonban gőgösen lépkedett előre és utána pedig a tyukok; és ment-mendéglét, amíg csak haza nem ért az öreg apóhoz és már a kapuból el kezdett kukurikolni: kukuriku! kukuriku!

Az öreg apó, amint meghallotta kakasának a hangját, örömmel szaladt ki a házból; és mikor szemét a kapura vetette, hát Uramisten, mit látott? Az ökakasának olyan ijesztő alakja volt, hogy az elefánt, bolhá-

nak tünt fel a kakas mellett! S utána a tyukok végelethetetlen sora következett, egyik szebb a másíknál. Az öreg apó látván a kakasát, hogy olyan nagy és körülötte a tömördek majorságot, kinyitotta a kaput. A kakas akkor így szólott hozzá:

— Gazdám, teríts le, ide az udvar közepébe egy lepedőt.

Az öreg apó, fürgén, akáresak a gyík, leterítette a lepedőt. A kakas a lepedőre lépett, szárnyait megrázta és egyszerre megtelt az öreg apó udvara és berke, a majorság mellett, marhacsordákkal is, a lepedőre pedig egy halom aranyat tojt, amely úgy fénylett a nap tüzében, hogy az ember majd megvakult! Az öreg apó látván e töméntelen gazdagságot, azt se tudta mit csináljon örömben, csak ölelte és csókolgatta kakasát.

Akkor valahonnan előkerült az öreg anyóka is; és amikor látta mindezeket, úgy majd megpukkadt a méregtől.

— Öreg apókám — mondá ő szégyenkezve — adj nekem is valamieskét az aranyból.

— Majd, ha fagy, öreg anyókám. Amikor én tojást kértem tőled, tudod-e, mit mondtál nekem? — Verd meg te is most a tyukodat, hogy hozzon neked aranyat, mert én is megvertem az én kakasomat, nagyon jól tudod, kinek a szavára, és ime mit hozott nekem!

Akkor az öreg anyóka a pajtába ment, észrevétlenül rátette kezét a tyukra, farkánál fogva megragadta és úgy elverte a szerencsétlen tyukot, hogy az embernek megeseett a szíve rajta. A szegény tyuk, amint kiszabadult az öreg anyóka kezéből, nyakába vette az országutját. És amint ment-mendegélt egy gyöngyszemet talált, hamar felkapta, aztán gyorsan hazaszaladt az öreg anyókához és már a kapuból kiabálni kezdett: kot-kot-kot-kot-kodács!! Az öreg anyóka örömmel szaladt ki tkukja elébe. A tyuk gyorsan átrepült a kapun, elsurrant az öreg anyóka mellett és a fészkéig meg sem állott. Miután egy óráig ült a fészkekben, kirepült onnan kot-kodácsolva. Az öreg anyóka futva ment a fészkekhez, hogy lássa mit csinált a tyuk! . . . És amint rápillantott a fészkekre, hát Uramisten mit látott? A tyuk tojt egy gyöngyszemet! . . . Az öreg anyóka amikor látta, hogy a tyuk csufot üzött belőle, megragadta és addig ütötte-verte, míg a kezei között megdőglött. S így a zsugori és irigy öreg anyóka földhözragadt szegényt maradt.

Az öreg apóka azonban nagyon gazdag volt. Nagy házakat és szép kerteket csináltatott magának és uri módra élt. Megeseett a szíve az öreg anyókán és tyukpásztornak

fogadta meg. A kakasát, pedig bárhova ment, magával vitte, cifrán öltöztette: nyakába arany láncot akasztott, lábára sarkantyus sárga papucsot huzott, úgy hogy az ember azt hitte volna, hogy egy gyönyörűséges királyfival van dolga, nem pedig egy kakassal.

Eszperantó nyelvtanfolyam

Vezeti: Kormos Jenő,

Szavak — Vortoj

letero = levél

Tallino = Tallinn

matene = reggel

alveni = megérkezni

fervoje = vasúton (vonatosan)

dum = alatt (időhatározó)

tempo = idő

atendi = várni

stacio = állomás

monumento = emlékmű

muzeo = múzeum

turo = torony

tuta = egész

maro = tenger

bordo = part

inter = között

pleje = leginkább

statuo = szobor

estona = eszt (melléknév)

heroo = hős

rusa = orosz (melléknév)

revolucio = forradalom

morti = meghalni

defendo = védelem

patrolando = haza

vespere = este

nacio = nemzet

teatro = színház

ludi = játsszani

Johano = János

brava = vitéz, bátor

finno-ugra = finn-ugor (melléknév)

lingvo = nyelv (beszéd).

II.

— De Kie venis la letero? Ĝi venis el Estonio. — Kien oni sendis la leteron? En Aradon. — El Kiu urbo? El Tallino, el la ĉefurbo de Estonio. Kie oni aĉetis la poŝtmarkon? En la poŝtofiĉejo. — Kie oni aĉetis la leterpaperon? En la papervendejo. — Kie oni aranĝis la Kongresan festenon? En la Kongresejo. — Kion sentis Ernesto al la estona popolo? Li sentis amon. Ĉe Kiu loĝis li kaj lia patro? Ili loĝis ĉe estona amiko. Per Kio ili adiauis de la Estonoj? Per „ĝis revido!”

Furcsa barát.

Irta: **Pósa bácsi.**

*Utszéli faágon
Dalolgat egy madár:
— Mese-mese, mátka
Milyen furcsa barát.*

*Kagyló az oldala,
Kagyló a teteje,
Szivárványban ragyog
Mind a négy kereke.*

*Ugyan ki ül benne,
Rózsika meg Zsiga
Ki húzza a barát?
Hát négy csiga-biga.*

*Sátoros erdőben
Vigan muzsikálnak,
Lakodalmát tartják
Arany mókuskának.*

*Táncol már a násznép,
Ugrál ágról-ágra,
Zörög a mogyoró
Minden fordulásra.*

*Tisztelem a lovát,
Ennek a batárnak!
Ha elindul hétfőn,
Tán elér vasárnap.*

Évike meseországban

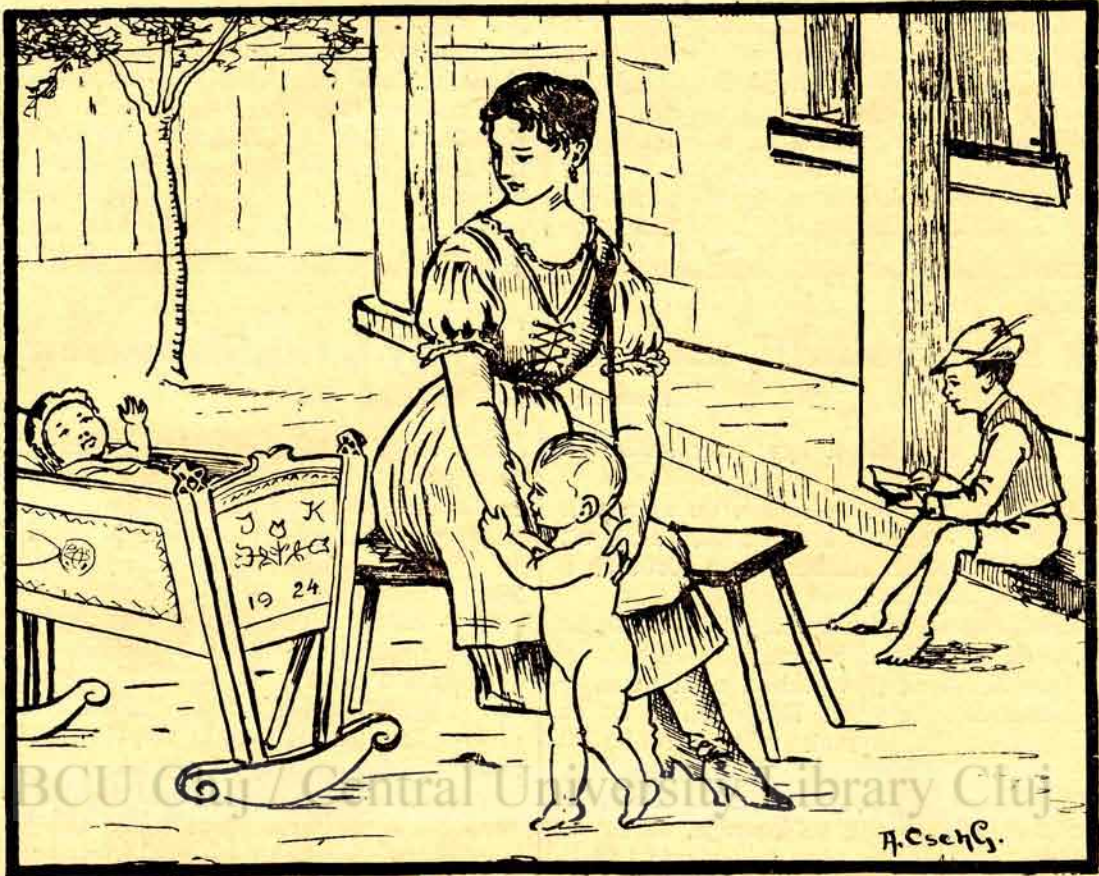
Ez volt a címe annak az új meseszínjátéknak, amelyet július 24-én, az Ujságírók által rendezett gyermekdelutánon, az új cimborák bemutattak. A színjátékot F. László Marcella írta. Különösen falusi színpadok számára alkalmas a meseszínjáték, ahol a diszletezés kérdése sokszor szinte megoldhatatlan. A mese gördülő szavai elmondják azt, amit megvalósítani, vagy kiábrázolni nem lehet. Táné, ének, párbeszédek, szavatelatok, egymással össze nem függő jelenetek teszik színessé, elevenné a meseszínjátékot, amelyek a mese kerete tart össze.

A Cluj-kolozsvári kis cimborák — bár hat napnál több idő nem állt rendelkezésükre — tanulás szempontjából azért jól megállották a helyüket. A szép táncok betanítása a Bartunek Titi, kolozsvári tánc-tanárnő érdeme volt, aki nagy lelkesedéssel és türelemmel tanította a rövid idő alatt is a gyermekeket. Az ébredő virágok táncában

nagy sikerrel szerepeltek: Horváth Erzsébet, Turdeanu Klári, Lukács Éva, Klein Aranka, Sebor Gizike, Szilágyi Erzsébet. Törpék voltak: Sarkadi István, Arbermann Gabi, Weress Bandi, Tana Feri, Sváb Feri, Blau Laci. Nefelejts versét szavalta: Blau Éva. Sok tapsot kapott: Marosffy Etelka baba-táncával. Aranyosak voltak a tündérikrek Inci és Finci szerepében: a Bacsenszky nővérek. A mesekirálynő bevonulásának jelenetében a királynő szerepet Hodis Ily játszotta, a párbeszédeket is ő választotta össze. Udvarához tartoztak: Sarkadi Kató, Viski Judit, Balogh Anna és Erzsi, Czinczár Éva és Grünwald Kató. Szépen táncoltak még Komáromi Attila és Baba.

Érdekes volt a tarkadélutánon Sebestyén bácsi bábszínháza, a gyermekek mindvégig nagy derűltéggel hallgatták a Sebestyén bácsi meséjét.

Családi kép.

Édesanya féltő gonddal vigyáz három gyermekére a ragyogó nyári napsütésben.

Ahogy kis munkatársaink írnak...

Egy iskolai kirándulás emlékeiből.

Reggel 8 órakor kellett az iskola udvarán gyülekezni. Ketten, bátyámmal reggel vásároltunk be, menet az iskolába. Az iskola előtt találkoztunk vagy két fiúval, akik azt gondolták, hogy nem lesz kirándulás és táskával mentek fel. Az udvar olyan volt, mint egy méhkas. Tíz perc múlva a megérkezésünk után, Sebess tanár ur sipjelére elindultunk hármas sorokban.

Az uton, már a sétatérnél volt dolga a percesnek. A tanárok, bármennyire is akarták, nem tudták lecsendesíteni a fiukat.

Mikor azonban a Rákóczy-ut elé értünk, még csatlakoztak hozzánk. Megnéztük a Donáth-szobrot, majd tovább mentünk. Kevéssel 9 óra előtt megérkeztünk a kijelölt helyre, megmondották, hogy Sebess tanár ur sipjelére álljunk sorba, mert el fog jönni a püspök ur is. A vityiseket (benntlakókat) tizóránai hívták (pedig csak 9 óra volt), mi pedig tábor

vertünk. Rögtön az evéshez fogtunk. Én tizórára megettem majdnem a felét az elemőzsiámnak. Majd elmentem a cserkészekhez a futballabdáért és játszani kezdtünk. Hárman játszottunk, de azért nem untuk. Egy óra hosszat játszottunk, azután pedig megint enni kezdtünk. Evés után egy ideig játszottunk és bakalódtunk, mikor meghallottuk a soraközásra hívó jelt. Megjött Vásárhelyi püspök ur. Miután végigment rendetlen soraink előtt, újból játszhattunk. Ambrusnak rugtunk kapura és néztük a tanárok játékát. Ilyenkor azonban gyorsan eltelik az idő. Megjött a dél. Újból enni kezdtünk.

Ebéd után elmentünk vizért és azután fürödni ment, aki akart. A cserkészek énekeltek és játszottak a tanári kar asztala előtt. Egy hatodikost megkértünk, hogy járja el a csürdöngölöst, de ő nem akarta azt, még a tanárok kedvéért sem. Ezután a tanárok újból nekifogtak futballozni és én is játszottam velük. Hátvéd voltam a többi diákkal, míg a tanárok voltak a csatárok. Rettenetes meleg volt. Sebess tanár ur, a center, folyon csak rendelkezett:

Ne várj annyit! Rugd meg gyorsabban a labdát! nem ér az egész egy vacak piculát! — kiáltott fel mérgesen. A nagy melegtől már alig álltam a lábamon. Ezután a másodosokat vertük meg 3:1-re. Tele volt a játék szabálytalansággal, de azért jó volt. Később egy dombról néztem a tanárok játékát. Aztán megettük a megmaradt ennivalót, hogy ne vigyük haza. A labdát pedig berugtam egy túskebokorba és így elérte a gyászos vége. Kipukkadt. Ekkor már kellett is sora-

kozunk. Egy nagy kavarodás, ordítás, kiabálás, nyöszörgés, jajgatás és sorban voltunk. Valamelyik egy kígyót talált és azt is megbámultuk. Azután pedig nehezen elindultunk. Adorjánék valami rettenetes vaj-háboruról beszéltek, melyen elintéztek vagy három tábla vaját. Később a többitől elszakadva, diáknótákat énekelve, külön ment haza este 9 órakor a mi osztályunk.

Méder Zoltán,

Ref. koll. III/b g. o. t.

A kis muskátli, meg a szegény bankkisasszony.

Irlta: Ferenczy László Marcella

A muskátli ott viritott egy nagy bank udvarán.

Az udvar nagy volt és széles, de nem volt rajta egyéb giz-gaznál. Az emberek, akik ott laktak a nagy emeletes házban, nem törődtek a kopár, piszkos udvarral.

A bankigazgató, aki a legnagyobb ur volt az egész házban, így vélekedett:

Én vagyok itt az első ember, csak nem fogok az udvarral bibelődni? Különben is én az emeleten lakom, törődjenek vele a földszinti lakók.

A földszinten egy mogorva orvos lakott — egyedül. Nem volt annak se kutyája, se macskája. Szurós nézésétől még a betegek is féltek. Az gondozta volna az udvart? Szépen! Mikor még a papírszemetet is szétdobálta az ajtaja előtt.

Lakott még egy szolga is az udvaron. Szegény, az egész nap lótot-futott. Nem maradt neki ideje az udvar rendezgetésére.

A posztókereskedő egész nap a boltjában volt és alkudozott.

Viszont, ha az almáskofát megkérdezték volna, így nyilatkozott volna:

— Én, lelkem? Jó, ha három alma jut egy napra — még ezt a három almát sem ehetem meg egyszerre. Ezt is be kell osztanom, nemhogy én virágokat ültessek az udvarra. Szegény vagyok én, mint a templom egeré.

De azért sohasem panaszkodott ez az almáskofa. Mindig vidám és jókedvű volt. Ha a bankkisasszonyok almavásárlás közben sajnálkoztak rajta — tillakozott:

— Sohse tessenek sajnálni engem, kisasszonykáim. A rossz, gonosz embert kell sajnálni, akit a lelkiismeret mardosása nem hagy aludni. Bezzeg alszom én, mint a tej. De nem alszik a bankigazgató ur, mert annyi sok a pénze, hogy ide is dug egy jó marékkal, meg oda is és mindig remeg, hogy egyszer a tolvajok ellonják.

— Tetszenek látni — nekem a sovány kis kenyérhez legfeljebb, ha három alma jut egy

napra, még is meg vagyok — egészségesen. A bankigazgató urnak meg francia szakácsa van és délben-este kilenc-kilenc fogást eszik — mégis mindig nyavalyog. A multkor is majd meghalt.

Az almátvásárló kisasszonyok felszisszenetek:

— Kilenc fogás délben? este? Hisz az összesen 18 fogás! De ebben a percben harangozni kezdtek a 9 órát.

A vásárló kisasszonyok ijedten néztek össze: — Jesszus! elkéstünk! Megkezdődött a hivatalos óra! És hirtelen befutottak a bankba.

Mert a bank olyan hivatal, ahol pontosan kezdődik a hivatalos óra. Mosolyogni, jókedvűen kacagni itt sohasem szabad. Komoly, szigoru arccal hajol ki-ki a munkája fölé s ezeket a nagy könyveket, amikbe folyton irnak, meg van mondva, mennyi idő alatt kell tele írni. Aki nem írja tele arra az időre, annak azt mondja a bankigazgató:

— Kérem, fel is ut, meg le is ut! mehet világgá — nem kap több fizetést!

A bankkisasszonyok, meg az ott dolgozó hivatalnokok ettől félnek legjobban: nem kapnak fizetést és világgá küldik őket. Ezért igyekeznek is, hogy soha el ne késsenek és a kiszabott időre teleírják azokat a nagy könyveket.

Volt a bankkisasszonyok között egy szép szőkehajú lány, Angelika kisasszonv. Ő volt a legkedvesebb, legszebb valamennyi között. És érdekes — mégsem törődött vele senki. Ott dolgozott egy nagy páncélszekrény mellett. És ha jöttek messzeföldről fényes ruhájú urak, bárók, grófok, gyárosok, a többi incifinci bankkisasszonyra mindenikre rámosolyogtak, Angelikát észre sem vették — pedig ő mindenkinél szebb volt és kedvesebb. — De hiába — a bankhoz bevetődő urak, gyárosok mind csak a cifra ruhákat nézték. Szegény Angelika kisasszonynak bizony nem voltak ilyen cifra ruhái. Semmilyen sem volt, ugyszólván mindig egyben járt télenyáron.

(Folytatása következik.)

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Teleky Dezső. Elutazásom előtt levél ment. Sajnálom, hogy nem úgy sikerültek a dolgok, ahogy szerettük volna. Ha közben jön levél, utánam küldik aug. 22-ig — Szatmárra. Szíves üdvözetem. — **L. Ady Mariska.** A háztartástani ismeretekre vonatkozó cikkeket mindig szívesen vesszük. A beküldött is jó, csak túlhoszu, meg kell rövidíteni. Jó egészséget!

Kudor Piroska. Mutatványszámot kérsz az Uj Cimborából, mert meg akarod ismerni ezt a kis ujságot. A mutatványszámot kívánságod szerint elküldtük és szeretettel várunk kis táborunkba. Mindenesetre írj egy lapon, hogy megindítsuk-e neked az ujságot, mert a kiadó bácsi addig nem fogja küldeni. — **Léderer Éva.** A fürdői leveled megkaptam. Jól érzed magad a fenyvesek között. S lám, hűséges olvasója vagy az Uj Cimborának, mert a kellemes időtöltés közben is gondolsz ránk. Kedves volt a figyelmed, Évikém.

Bethlen Ilke IV. el. ot. és Miklóska II. el. ot. Nagy volt az örömötök, amikor az Uj Cimborá II-ik országos nagy rajzkiállításáról olvastatok. Azonnal hozzáfogtatok rajzolni, mert ti is részt akartok venni ezen a nagy kiállításon. A beküldött rajzok nagyszerűen sikerültek. Az Ilkéé is és a Miklóskáé is. Főleg azért nagyszerűek, mert látszik, hogy ti magatok csináltátok, nem segített bennük senki. Minthogy ezt a két kis rajzot még sok kiállításra elyisszük, hamar elszakadnak. Ezért jó lenne, ha még egyszer megcsinálnátok egész vastag rajzpapíron. Ekkora nagyság jó. Ha ugyanezt a rajzot nem tudnátok megcsinálni, lehet mást is készíteni.

Duldner Albert. Küldöd a bemutatkozó leveled. Segesváron laktok, már gimnáziumba jársz. Az Uj Cimborának hűséges olvasója vagy. Különösen a rejtvény nagyon érdekel. Be is küldöd leveleddel együtt a megfejtést. Írj máskor is kis cimborá!

Szabadi Babuka III. el. ot. és Öcsike. Legjobban szeretnék megölelni és megcsókolni benneteket a küldött levélért. Kis szívetek minden ragaszkodása, szeretete benne van a leveletekben. Én is alig várom már, hogy egyszer elmenjek Bucurestibe, hogy megismerhesselek benneteket. No csak várjunk türelemmel, majd eljön ez az idő is. Babuka, te most már III-ikos vagy, állami iskolába jársz s otthon anyukádtól tanulsz magyarul. Egy-két hiba akad a leveledben, de a haladásoddal meg vagyok elégedve. Ha mindennap irsz tiz sort az Uj Cimborából, minden cimborán tulteszel majd. A virágmagvak kikeltek, de milyen szomorúság ért, elverte a jég. No, majd jövőre jobban kertészkedel. Öcsikének olvasd csak tovább is az Uj Cimborát, ő majd hegedül neked hálából érte. Igaz Öcsikém? Irjatok, Babukám, máskor is!

Simó Édike. Az előfizetést a kiadó bácsi elkönyvelte. Így az most 1937. X. 1-ig van rendben. Hol töltötted a nyarat? Várjuk tőled a szüniidei beszámolót. — **Gálffy Gábor III. el. ot.** Megkaptam, kis prókátor, a géppel irt leveled. Az

„össze-vissza“ rejtvény, úgy látom, jó, így, amint hely lesz és Solyom Pista bácsi egy hónap mulva vissza jön a premilitárok munkatáborából, be is osztja majd közlésre. A te szüniidei beszámolódát is várom!

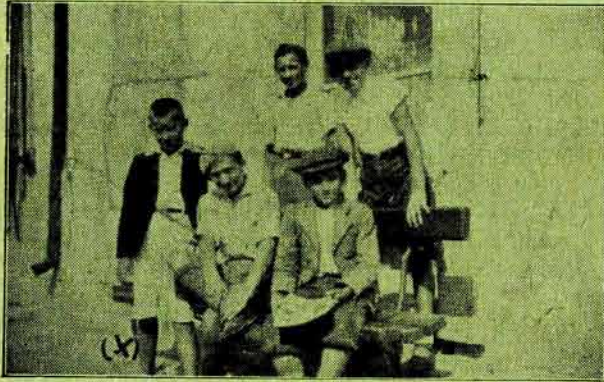
Hercz Ella I. g. ot. „Mint a többi kis cimborá, én is beszámolok a vizsgáról és a kertészkedésről“ — irod leveledben. A vizsga nagyon jól sikerült. Tiszta tizes a bizonyítványom. Jövőre a zár-dába fogok járni. A virágaim nagyon szépek. Az augusztusi szatmári kirándulásnak már előre is örülök, én is részt fogok venni benne. — **Hercz Öcsi.** „Ezennel én is bemutatkozom. Nevem: Hercz Öcsi II. el. ot. A bizonyítványom jó volt. Az Uj Cimborát nagyon szeretem és mindig nehezen várom.“ — No Öcsikém, a kiránduláson meg foglak ismerni. Megkérdezem, te is, Ellus is, de meg a többiek is hány verset tudtok az Uj Cimborából?

Végh Blanka. Fényképen mutatkozol be. De elfelejtetted ám a neved mellé írni, hogy hányadik osztályos vagy s melyik iskolába jársz? Ezeket írd meg lelkem, mert addig nem közölhetjük a fényképed.

Vámszer Géza IV. gimn. oszt. tan. Küldöd a 17-es szám rejtvényét. Mindenesetre máskor igyekezzél vele, nehogy a késés miatt kimaradj a sorsolásból. Rajzokat küldhetsz te is és Mártus is. A megfejtésben Mártus is részt vett. Nagy most az izgalom nálatok, Csikszeredában. Készültök a Zizi előadására. Neked s Mártusnak milyen szerepek lesz? No, sikert kívánok nektek az előadáshoz! — **Blau Éva,** a 19-es szám megfejtésével te is részt veszel a rejtvény sorsoláson. A III-ik hójai kirándulás alkalmával rendezett olvasási versenyen kitettél magadért — az első díjat nyerted az olvasásból. Ezen a példán minden kis cimborá, aki gyengén olvas, felbuzdulhat. — **Balogh Eszti és Anna.** Ti sem olvastok rosszul, de még gyakorolni kell magatokat benne. — **Lőrincz Klárka II. g. o. t.** Ott ismerkedtél meg az új cimborákkal a kiránduláson — de meg is szeretted őket, s beléptél te is, az olvasók táborába. Szeretettel fogadunk közénk. Klárkám és így köszöntünk: **Isten hozott!** — **Horváth Erzsike I. g. o. t.** A hójai kiránduláson a szavaló versenyben te vitted a pálmát. Első díjat nyertél. Ez szép dolog. Érdemes volt verset tanulni érte. Szép ajándékot is kaptál te is, és a többi nyertesek is. Lukács Éva, Nagy Feri, Sarkadi István, ti II-ik díjat nyertetek a szavalás-versenyen, Lukács Mária, Béla, Oláh Attila, ti pedig III-ik díjat. Igyekezzetek, hogy az őszi kiránduláson majd az első díjat nyerjétek meg. — **Gálffy Gábor III. el. o. t.** A megfejtést már is beküldted a 19-20. számból, a levelet ugyan géppel irtad, de a nevedet kézzel irtad alá. Ez helyes volt. Leg-alább látom, mennyit javult az írásod. — **Dalacsi Klári** kis cimboránk Aradról elköltözött. Tudassa velünk címét, hogy a lapot tovább is küldhessük.

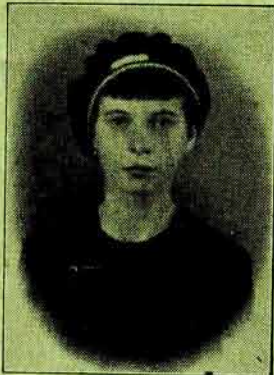
Bemutakozó.

Én az én barátaimmal együtt mutatkozom be. Nevem: Nagy Samu. A székelykereszturi unitárius gimnáziumba járok. A szerkesztő nénit akkor ismerem meg, mikor

Nagy Samu és barátai.

itt a kollégiumban a szép mesemondó délutánt és a nagy rajzkiállítást rendezte. A képen levő barátaim neve: Kenyeres I. és Kovács S. Ülök: Csikszentmártoni Bandi és Borbély Lajos. Én: Nagy Samu x-el vagyok megjelölve.

Kovács Éva, Brassó.

Kovács Éva a nevem. Brassóban lakunk. Én már a II-ik gimnáziumba járok. Az Új Cimborának hűséges olvasója vagyok. Mikor megérkezik, elejétől végig mindent elolvasok belőle. Kivánom, hogy minden kis cimborá úgy szeresse a mi kis lapunkat, ahogy én szeretem.

FEJTÖRŐ

Névrejtvény.

GOMILELUG RACMONI
lofólatlal

ORMA

Nemrég meghalt világhíres ember.

Négy kérdés a sport köréből.

1. Ki az a világhírű uszó, aki július hónapban Erdélyben versenyzett?
2. Ki a kardvívás világbajnoka?
3. Hol tartották a három legutóbbi olimpiai versenyt?
4. Ki az a magyar futó, aki az utóbbi időben nagy külföldi sikereket ért el?

A megfejtés beküldésének határideje szeptember 10. A helyes megfejtést beküldők között értékes könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Bartunek Titi mozdulatművészeti és tánctanárnő Cluj, Str. Marechal Foch 10. sz. alatt, a II. emeleti nagyteremben, szeptembertől kezdődőleg, megkezdte tanítását. Testformáló, gyógytorna-tanfolyamokat tart gyermekek számára is, orvosi felügyelet mellett. Csoportos és külön órák megbeszélés szerint.

Gyermekelőadásokra ruhák diszítéséhez gumirozott aranyflitter s aranyfüzérék kaphatók Albisy kézimunkaüzletében Cluj, Calea Marechal Foch 10. Ezeknek a gumirozott arany flittereknek az az előnyük, hogy nem kell varrni a ruhára, hanem egyszerűen csak ráragasztani.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

TELEKY DEZSŐ és SIMON SANDOR

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj.